

Powiat Tarnobrzесki

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tarnobrzесkim”

Opracowanie:
Grupa Doradcza BAS
Stanisław Baska
tel. 607 560 016
e-mail:
stachbas@poczta.onet.pl

1. WPROWADZENIE.	3
2. PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE TARNOBRZESKIM	4
Ogólna charakterystyka Powiatu Tarnobrzесьkiego.	4
Rozmieszczenie ludności	5
Struktura demograficzna Powiatu Tarnobrzесьkiego.	5
3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE TARNOBRZESKIM	8
Główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej na terenie Powiatu.	8
Ubóstwo	10
Bezrobocie	12
Niepelnosprawność.	14
Sytuacja rodzin i dzieci.	15
Problemy związane z przestępczością.	17
Pozostałe problemy społeczne.	17
4. DZIAŁANIA POWIATU TARNOBRZESKIEGO W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	18
Ustawowy zakres kompetencji powiatu.	18
Struktura instytucjonalna pomocy społecznej w Powiecie.	21
Jednostki prowadzone przez gminy.	21
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	22
Rodzinna opieka zastępcza	23
Domy Pomocy Społecznej	24
Krajowy Ośrodek Socjalno-Szkoleniowy dla Kobiet w Gorzycach.....	25
Dom Pomocy Społecznej w Nowej Dębie.....	26
Działania na rzecz osób niepełnosprawnych.	28
5. ANALIZA SWOT SYTUACJI W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA TERENIE POWIATU TARNOBRZESKIEGO.	31
6. WIZJA DZIAŁAŃ POWIATU W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.	33
1. Powiatowy Program Profilaktyki i Ograniczania Skutków Patologii	36
2. Powiatowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu	39
3. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2005 - 2013	41
4. Powiatowy Program Pomocy Dziecku i Rodzinie	44
5. Powiatowy program rozwoju systemu opieki społecznej	47
7. STRUKTURA ZARZĄDZANIA.	49
8. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.	49
9. INFORMOWANIE O STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	51

1. Wprowadzenie.

2. Podstawowe informacje o Powiecie Tarnobrzeskim

Ogólna charakterystyka Powiatu Tarnobrzeskiego.

Powiat Tarnobrzeski położony jest w widłach Wisły i Sanu w północnej części województwa podkarpackiego. Powiat obejmuje cztery gminy przylegające od Zachodu i południa do miasta Tarnobrzeg (powiat grodzki): Miasto i Gminę Nowa Dęba, Miasto i Gminę Baranów Sandomierski, Gminę Grębów i Gminę Gorzyce. Powiat liczy 54 060 mieszkańców i obejmuje obszar 520 km². W skład powiatu wchodzi dwa miasta: Baranów Sandomierski (1448 mieszkańców) i Nowa Dęba (11446 mieszkańców) oraz 30 sołectw wiejskich. Powiat sąsiaduje z powiatami: stalowowolskim na wschodzie, sandomierskim (na zachodzie), grodzkim tarnobrzeskim, mieleckim i kolbuszowskim (na południu).

Powiat został utworzony w 1998, w trakcie realizowanej reformy administracyjnej kraju. Teren powiatu wchodził do tego czasu w skład województwa tarnobrzeskiego. W ramach reformy utworzono powiat tarnobrzeski ziemski oraz powiat grodzki Tarnobrzeg. Siedziba obydwóch powiatów znajduje się w mieście Tarnobrzeg. Pod względem administracyjnym powiat wchodzi w skład województwa podkarpackiego.

Powiat ma charakter rolniczo – przemysłowy przy czym ze względu na duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych i niską jakość gleb rolnictwo od lat traci na znaczeniu jako źródło utrzymania mieszkańców. Na ekonomikę regionu i jego zagospodarowanie silnie wpływały w przeszłości główne zakłady przemysłowe. Proces uprzemysłowienia regionu rozpoczął się dopiero w latach 30-tych XX w. I związany był utworzeniem Centralnego Okręgu Przemysłowego. W ramach okręgu powstały pierwsze zakłady przemysłowe które dały początek dzisiejszym ośrodkom przemysłowym. Były to:

- Zakłady Metalowe „DEZAMET” w Nowej Dębie (pierwotnie Wytwórnia Amunicji)
- Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego w Gorzycach (odlewnia aluminium),
- Fabryka Firanek „WISAN” w Skopaniu

Od lat 50-tych na rozwój całego regionu silnie wpływało górnictwo i przetwórstwo siarki. Utworzony kombinat siarkowy „Siarkopol” posiadał na terenie powiatu i miasta Tarnobrzeg dwie kopalnie siarki (Machów i Jeziorko) oraz zakłady przetwórcze w Machowie. Zakłady i kopalnie tworzyły nie tylko miejsca pracy ale także infrastrukturę na sąsiednich terenach (linie kolejowe, ciepłownie, ujęcia wody, drogi).

Od 1999 roku region przeżywa poważne problemy związane z restrukturyzacją istniejących zakładów przemysłowych, likwidacją przemysłu siarkowego oraz likwidacją w 1998 roku Województwa Tarnobrzeskiego. Spowodowało to nasilanie się wielu negatywnych zjawisk społecznych, wśród których najbardziej dotkliwie jest bezrobocie oraz związane z tym nasilanie się ubóstwa.

Za realizację zadań powiatu w zakresie pomocy społecznej odpowiada Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu. Powiat prowadzi trzy placówki tj.

- Dom Pomocy Społecznej w Nowej Dębie,
- Krajowy Ośrodek Socjalno-Szkoleniowy dla Kobiet w Gorzycach
- Dom Dziecka w Skopaniu

Funkcjonujące placówki mają charakter ponadpowiatowy i obejmują opieką także osoby spoza powiatu a nawet województwa.

Rozmieszczenie ludności

Na koniec 2002 roku powiat zamieszkiwało 54 060 osób, w tym 27481 kobiet oraz 26579 mężczyzn. Większość mieszkańców powiatu zamieszkuje tereny wiejskie (41130 osób czyli 76,1%). Zaledwie 23,9 % mieszkańców zamieszkiwało w dwóch miastach: Baranów Sandomierski (1456 osób) i Nowa Dęba (11474 osób). Analizując sam obszar powiatu jego struktura ma wyraźnie wiejski charakter. Obejmując analizą także miasto Tarnobrzeg badany subregion ma charakter miejsko-wiejski z wyższym współczynnikiem urbanizacji niż średnia dla województwa. W sieci osadniczej regionu można wyodrębnić dawne osiedla przyzakładowe (Skopanie, Gorzyce), które jakkolwiek mają większość cech miejskich (zabudowa, praca poza rolnictwem itp.) to w podziale administracyjnym klasyfikowane są jako osiedla wiejskie. Strukturę rozmieszczenia ludności powiatu z rozbięciem na poszczególne gminy prezentuje poniższa tabela.

Powierzchnia i ludność Powiatu Tarnobrzckiego wg miast i gmin:

Obszar	Powierzchnia (km²)	Ludność
Baranów Sandomierski – miasto	9	1456
Baranów Sandomierski – tereny wiejskie	113	10714
Baranów Sandomierski – ogółem	122	12170
Gorzyce	69	13774
Grębów	186	9612
Nowa Dęba – miasto	17	11474
Nowa Dęba – tereny wiejskie	126	7030
Nowa Dęba – ogółem	144	18504
Powiat ogółem	520	54060
Miasto Tarnobrzeg	86	50310
Subregion tarnobrzcki	606	104370

Źródło: WUS Rzeszów dane dla 2003 r.

Na terenie powiatu znajduje się 57 miejscowości wiejskich, które tworzą 30 sołectw.. Średnia liczba mieszkańców w jednej miejscowości wynosi ok. 721 (średnia dla województwa ok. 580)

Struktura demograficzna Powiatu Tarnobrzckiego.

Wg danych statystycznych ludność powiatu w 2002 roku zmniejszyła się o ponad 1800 osób. Było to spowodowane aktualizacją danych statystycznych przeprowadzoną po Narodowym Spisie Powszechnym. Suma ta stanowi zapewne w dużej części ilość nierejestrowanych migracji które nastąpiły w latach 1990-2004 (okres pomiędzy kolejnymi spisami). W pewnej części może też być spowodowany kłopotami klasyfikacyjnymi przyjętymi w trakcie spisu. Zmiany w ludności poszczególnych gmin w ciągu kolejnych lat prezentuje poniższa tabela:

Stan ludności Powiatu Tarnobrzckiego wg gmin (ilość mieszkańców na 31.XII każdego roku)

Lata	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Gmina						

<i>Baranów Sandomierski</i>	12157	12132	12133	12210	12142	12170
<i>Gorzycze</i>	13975	14043	14038	14104	13790	13774
<i>Grębów</i>	9888	9895	9998	9995	9594	9612
<i>Nowa Dęba</i>	19570	19610	19544	19517	18483	18504
<i>Powiat ogółem</i>	55590	55680	55713	55826	54009	54060
<i>Miasto Tarnobrzeg</i>	51061	51291	51176	51188	50376	50310
<i>Powiat i miasto razem</i>	106651	106971	106889	107014	104385	104370

Jak widać „korekta” wartości statystycznych dotyczyła głównie gminy Nowa Dęba (ubyło ok. 1000 mieszkańców) i w mniejszym stopniu Gorzycze oraz Grębowa.

Wg prognozy liczby ludności opracowanej przez Wojewódzki Urząd Statystyczny liczba ludności powiatu tarnobrzieskiego do roku 2025 utrzymywała się będzie na poziomie 53-54 tysięcy mieszkańców. W tym samym okresie liczba mieszkańców miasta Tarnobrzeg spadała będzie stopniowo do poziomu ok. 45 tys. mieszkańców w 2025 roku, a do roku 2030 nawet do poziomu 42 tys.

Prognoza liczby mieszkańców Powiatu i Miasta Tarnobrzeg do roku 2030

	2003	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Powiat Tarnobrzieski	54,1	53,9	53,8	53,9	53,8	53,4	52,6
Miasto Tarnobrzeg	50,3	49,9	49,1	48,1	46,6	44,7	42,4

Prognozy te mają charakter orientacyjny, jednak określają główne tendencje demograficzne i zmiany jakie są spodziewane w ludności powiatu.

Uzupełnieniem danych dotyczących zmian w liczbie mieszkańców powiatu są dane dotyczące struktury wiekowej mieszkańców wg głównych grup ekonomicznych.

Struktura wiekowa ludności Powiatu Tarnobrzieskiego wg grup wiekowych.

LATA	W wieku			
	Ogółem	Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym
1999	55680	15473	32747	7460
<i>udział procentowy</i>		27,8	58,8	13,4
2000	55713	14947	33247	7519
<i>udział procentowy</i>		26,8	59,7	13,5
2001	55826	14379	33890	7557
<i>udział procentowy</i>		25,8	60,7	13,5
2002	54009	13895	32595	7519
<i>udział procentowy</i>		25,7	60,4	13,9
2003	54060	13440	33045	7575
<i>udział procentowy</i>		24,9	61,1	14,0

Analizując zmiany w strukturze wiekowej ludności możemy zaobserwować tendencje charakterystyczne dla całego województwa podkarpackiego. W latach 1999 – 2003 powoli spada udział ludzi młodych (w wieku przedprodukcyjnym o 2,9%) na rzecz osób w wieku produkcyjnym (wzrost o 2,3%) i poprodukcyjnym (wzrost o 0,6%). Jest to związane z wchodzeniem w dorosłe życie kolejnych roczników tzw. wyżu demograficznego i spadkiem ilości młodzieży.

Analizując dane dotyczące ruchu naturalnego ludności pomimo zwiększania się grupy ludzi w wieku produkcyjnym, co w praktyce oznacza wchodzenie kolejnych pokoleń w dojrzałe życie, nie towarzyszy temu wzrost ilości zawieranych małżeństw i urodzeń dzieci.

Ilość małżeństw i urodzeń spadła w analizowanym okresie o ok. 15%. Liczba zgonów w tym samym okresie wahała się pomiędzy 505 a 440. Przyrost naturalny w badanym okresie spadł znacznie, i w przypadku dwóch gmin (Nowa Dęba i Grębów) kształtował się w pobliżu lub poniżej zera. Tendencje te o ile utrzymają się dłużej mogą negatywnie wpływać na strukturę demograficzną powiatu.

W latach 1998-2003 z subregionu tarnobrzeskiego odpłynęło wg danych oficjalnych ponad 1388 osób. Większość z tych osób wymeldowało się z terenu miasta Tarnobrzeg (1067 osób). Jest to najprawdopodobniej konsekwencją utraty statusu miasta wojewódzkiego i związanymi z tym ograniczeniem miejsc ilości i jakości miejsc pracy. Negatywne tendencje wyraźnie rysują się także w dwóch gminach powiatu o największej liczbie ludności: Gorzycach i Nowej Dębie. Warto tu zaznaczyć, że prezentowane liczby dotyczą tylko osób zameldowanych i wymeldowanych na terenie gmin. Uwzględniając, że duża część osób nie dopełnia tego obowiązku skala zjawiska może być dużo wyższa.

3. Diagnoza problemów społecznych w Powiecie Tarnobrzekim

Główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej na terenie Powiatu.

Analizując główne przyczyny ubiegania się o świadczenia z zakresu pomocy społecznej w gminach na terenie powiatu, można stwierdzić, że najczęstszymi powodami ubiegania się o tego typu pomoc były: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczych i wychowawczych, alkoholizm. Pozostałe powody pojawiały się stosunkowo rzadko.

Informacje dotyczące powodów przyznawania pomocy przez Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Tarnobrzekim w latach 2001-2004

Powód przyznania pomocy	2001	2002	2003	2004
Ubóstwo	1903	2147	2119	1775
Bezrobocie	1212	1567	1581	1260
Długotrwała choroba	1093	1371	1278	891
Niepełnosprawność	934	1226	1237	710
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych				
- Rodziny niepełne	64	65	81	138
- Rodziny wielodzietne	221	220	223	244
Alkoholizm	169	171	176	205
Sieroctwo	15	19	16	11
Bezdomność	3	7	9	9
Narkomania	5	6	7	8

W rozbiciu na poszczególne gminy sytuacja ta przedstawiała się następująco:

Informacje dotyczące powodów przyznawania pomocy przez Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Tarnobrzekim w 2004 roku.

Powód przyznania pomocy	Nowa Dęba	Baranów Sandomierski	Gorzyce	Grębów	Ogółem
Ubóstwo	472	614	379	310	1775
Bezrobocie	506	248	289	217	1260
Długotrwała choroba	538	71	275	7	891
Niepełnosprawność	375	68	189	78	710
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych					
- Rodziny niepełne	74	14	2	48	138
- Rodziny wielodzietne	42	142	2	58	244
Alkoholizm	123	26	21	35	205
Sieroctwo	-	-	-	11	11
Bezdomność	2	-	3	4	9
Narkomania	8	-	-	-	8

W świetle powyższych danych można przyjąć, że najpoważniejszymi problemami społecznymi na terenie powiatu są ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm. Pozostałe przyczyny przyznawania pomocy społecznej mają charakter jednostkowy (bezdumność, sieroctwo, narkomania). Należy jednak zwrócić uwagę, że liczby te ilustrują tylko „ujawnione” przypadki w poszczególnych kategoriach, czyli głównie osoby które zgłosiły się po pomoc.

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Powiecie Tarnobrzeskim w 2004 roku.

	Baranów Sandomierski	Gorzyce	Grębów	Nowa Dęba	Ogółem
Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną	831	478	365	1015	2689
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą	3805	1864	1461	3975	11105
Gospodarstwa domowe *	3355	3789	2343	5754	15241
Procentowy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby gospodarstw domowych	24,8%	12,6%	15,6%	17,6%	17,6%
Mieszkańcy **	12170	13774	9612	18504	54060
Procentowy udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców	31,3%	13,5%	15,2%	21,5%	20,5%

* dane wg spisu powszechnego dla roku 2002

** dane dla 2003 roku

Ogółem na terenie powiatu tarnobrzeskiego w 2004 roku z różnych świadczeń pomocy społecznej korzystało 11105 osób w 2689 rodzinach. Porównując te wielkości z liczbą gospodarstw domowych na terenie powiatu w 2002 roku (Narodowy Spis Powszechny), można szacować, że z pomocy społecznej korzysta ok. 17,6% rodzin z terenu powiatu i ponad 20% mieszkańców.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną przez Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Tarnobrzeskim w 2004 roku.

Ilość	Baranów Sandomierski		Gorzyce		Grębów		Nowa Dęba	
	Rodzin	Osób w rodzinach	Rodzin	Osób w rodzinach	Rodzin	Osób w rodzinach	Rodzin	Osób w rodzinach
Ogółem	831	3805	501	1919	365	1461	1015	3975
w tym o liczbie osób								
1	60	60	79	79	54	54	193	193
2	64	128	41	82	26	52	115	230
3	72	216	88	264	37	111	128	384
4	242	968	124	496	83	332	221	884
5	251	1255	83	415	81	405	162	810
6 i więcej	142	1178	86	583	84	507	196	1474
Rodziny z dziećmi	427	2344	323	1515	274	1343	486	2348
Rodziny niepełne	14	55	62	246	48	191	101	335

W grupie rodzin korzystających z pomocy społecznej dominowały składające się z więcej niż 3 osób, rodziny z dziećmi stanowiły ok. połowy rodzin objętych pomocą.

Szczegółowy zakres i formy pomocy przyznawanej przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej prezentuje poniższa tabelka.

Formy i zakres pomocy Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej w 2004 roku

Rzeczywista ilość objętych pomocą	Baranów Sandomierski		Gorzyce		Grębów		Nowa Dęba	
	Rodzin	Osób w rodzinach	Rodzin	Osób w rodzinach	Rodzin	Osób w rodzinach	Rodzin	Osób w rodzinach
Zadania zlecone			102	385	53	166	131	419
Zasiłki stałe w tym	32	89	34	65	37	79	55	129
- dla osób samotnie gospodarujących	14	14	19	19	20	20	25	25
- dla osób pozostających w rodzinie	18	75	15	46	17	59	30	104
Macierzyńskie zasiłki okresowe	19	123	22	95	16	87	21	104
Zadania własne	bd.	bd.	473	1862	329	1416	756	2800
Zasiłki okresowe w tym przyznane z powodu	285	1350	147	636	94	381	337	1428
- bezrobocia	200	958	136	578	89	354	273	1151
- długotrwałej choroby	43	192	11	58	5	27	51	234
- niepełnosprawności	42	200	x	x	x	x	13	43
Schronienie	x	x	1	1	4	4	x	x
Posiłki	244	1364	180	904	192	1013	590	1555
- w tym dla dzieci	244	1364	175	898	192	1013	587	1544
Usługi opiekuńcze	8	9	12	15	5	5	32	39
Zasiłki na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne	x	x	x	x	x	x	x	x
Inne zasiłki celowe i w naturze	297	1461	378	1505	217	807	728	2430
Pomoc ekonomiczna dla usamodzielniających się	x	x	x	x	x	x	x	x
Poradnictwo specjalistyczne	5	26	x	x	x	x	99	479
Interwencja kryzysowa	x	x	x	x	4	18	1	5
Praca socjalna	412	1826	501	1919	138	556	1015	3975

Ubóstwo

W świetle danych ze spisu powszechnego w 2002 roku, spośród 15241 gospodarstw domowych na terenie Powiatu, dochody z pracy stanowiły podstawowe źródło dochodów dla zaledwie 7456 gospodarstw. 7681 gospodarstw utrzymywało się z innych źródeł w tym dla 6434 głównym źródłem dochodów były emerytury lub renty.

Gospodarstwa domowe i źródła ich utrzymania (wg spisu powszechnego 2002 rok)

	Baranów Sandomierski	Gorzyce	Grębów	Nowa Dęba	Powiat tarnobrzесki	Tarnobrzeg
Gospodarstwa domowe ogółem	3355	3789	2343	5754	15241	17148
Źródła utrzymania gospodarstw domowych						
Praca	1450	2442	912	2652	7456	8759
- najemna	1247	2194	795	2424	6660	2785
- na rachunek własny	203	248	117	228	796	937
- w rolnictwie	99	107	64	21	291	
- poza rolnictwem	104	141	53	207	505	
Pozostałe źródła	1900	1333	1425	3023	7681	7310
- w tym emerytury i renty	1634	1098	1243	2459	6434	6244

Jeśli przeanalizujemy źródła dochodów mieszkańców powiatu, okaże się, że tylko 27,5% mieszkańców deklaruje dochody z pracy zawodowej. Dochody z emerytur i rent uzyskuje 23,4 % mieszkańców (główne źródło dochodów). Ponad 42% mieszkańców pozostaje na utrzymaniu swoich rodzin, z czego młodzież stanowi tylko 32%.

Na podstawie tych danych można przypuszczać, że problem ubóstwa dotyka znaczną część mieszkańców naszego powiatu. W praktyce problem ten może dotyczyć nawet połowy gospodarstw domowych. Bardzo wysoki jest udział gospodarstw których głównym źródłem utrzymania są świadczenia emerytalno-rentowe. Świadczenia te są często źródłem dochodów całej rodziny. Ponadto należy przypuszczać, że także w grupie rodzin które deklarują utrzymywanie się z pracy udział gospodarstw zagrożonych ubóstwem jest znaczący. Poziom płac osób o niskich kwalifikacjach, rzadko przekracza minimalne wynagrodzenie wymagane przez prawo. Z drugiej strony duża część mieszkańców utrzymuje się z pracy nierejestrowanej (na czarno) lub z transferów od rodzin przebywających za granicą. Zjawisko to choć trudne do dokładnego ocenia jest jednak zauważalne na terenie powiatu.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na sytuację materialną mieszkańców powiatu jest poziom wynagrodzeń. Poniżej tabela prezentuje poziom przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w latach 1998-2003.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 1998 – 2003.

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Powiat tarnobrzесki	1116	1524	1686	1893	1930	2071,41
Miasto Tarnobrzeg	1129	1475	1624	1720	1860	1883,44
Województwo podkarpackie	1104	-	1690	1811	1875	1950,01

Jak widać z powyższych danych przeciętne wynagrodzenie na terenie powiatu kształtowało się w pobliżu lub powyżej średniej dla województwa oraz od 1999 roku powyżej przeciętnej dla miasta Tarnobrzeg. Szczególnie ten ostatni fakt jest zaskakujący, gdyż większe ośrodki miejskie generalnie charakteryzują się wyższym poziomem zarobków. Próbuąc dokonać interpretacji tych danych, można przypuszczać, że na poziom wynagrodzeń mieszkańców powiatu pozytywnie wpływa stabilna kondycja ekonomiczna kilku kluczowych zakładów. Ze względu na nadal wysoki udział dużych zakładów w strukturze zatrudnienia w sposób znaczący oddziałują one na poziom płac. Jako negatywne zjawisko należy uznać niski poziom płac na terenie miasta Tarnobrzeg. Miasto ma znaczący wpływ na lokalny rynek pracy i dochody mieszkańców powiatu. Dalsze nasilenie się tej tendencji może spowodować negatywne konsekwencje także dla mieszkańców powiatu.

Bezrobocie

Lokalny rynek pracy przez wiele lat rozwijał się pod wpływem dużych zakładów przemysłowych. Do tej pory w strukturze zatrudnienia na terenie powiatu podmioty zatrudniające powyżej 201 pracowników mają udział wyższy niż średnia w województwie. Wg danych za 2002 rok na terenie powiatu zatrudnionych było ok. 38 900 osób. Do największych pracodawców należały zakłady wyodrębnione z dużych zakładów przemysłowych lub prowadzące działalność w strefach ekonomicznych. Są to min.:

- Federal Mogul Gorzyce S.A.
- ZM „DEZAMET S.A. w Nowej Dębie
- Fabryka Firanek „WISAN”

Ze względu na stałą redukcję liczby miejsc pracy duże znaczenie jako pracodawcy zaczynają odgrywać jednostki samorządu terytorialnego (powiaty i gminy). Funkcjonujące na terenie powiatu szkoły, szpital, przedsiębiorstwa komunalne i jednostki budżetowe generują znaczne ilości miejsc pracy.

W strukturze największych pracodawców nadal pozostają zakłady zatrudniające powyżej 200 pracowników. Udział tych osób przewyższa średnie wartości dla województwa o ok. 10%. Na nieco niższym poziomie pozostaje ilość osób zatrudnianych w małych firmach (do 9 pracowników) – wartość ta jest niższa o ok. 3%.

Dynamika rynku pracy w latach 1998-2002, jeśli chodzi o podmioty zatrudniające powyżej 9 pracowników przedstawia poniższa tabela.

Pracujący wg gmin w latach 1998-2002

(podmioty zatrudniające powyżej 9 osób)

Gmina	1998	1999	2000	2001	2002	2003
<i>Baranów Sandomierski</i>	1662	1463	1527	1387	1298	1305
<i>Gorzyce</i>	3526	3458	3437	3216	2753	2629
<i>Grębów</i>	2474	2095	1729	627	792	763
<i>Nowa Dęba</i>	3951	3640	3314	3089	3075	3022
Powiat ogółem	11613	10656	10007	8319	7918	7719
<i>Miasto Tarnobrzeg</i>	15355	15106	13171	12853	11829	11287
Powiat i miasto razem	26968	25762	23178	21172	19747	19006

Jak widać ilość miejsc pracy na terenie powiatu ulega stałemu ograniczeniu. W ciągu ostatnich sześciu lat zlikwidowano 3894 miejsc pracy w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 pracowników. Na terenie miasta Tarnobrzeg zlikwidowano w tym czasie dodatkowe 4068 miejsc pracy. Przyjmując, że miejsca pracy w dużych firmach generują także miejsca pracy w zakresie usług i handlu można przypuszczać, że konsekwencje tego procesu są znaczeni szersze i spowodowały redukcje miejsc pracy także w tych branżach. Sytuacja ta przekłada się na źródła dochodów mieszkańców:

Zjawisko bezrobocia podobnie jak w całej Polsce nasilało się na terenie powiatu w okresie 1998-2002. Dane dotyczące ilości bezrobotnych prezentuje poniższa tabela:

Bezrobocie zarejestrowane wg gmin 1998-2003.

Gmina	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Baranów Sandomierski</i>	771	996	1057	1067	965	979	932
<i>Gorzyce</i>	877	1082	1209	1282	1119	1122	999
<i>Grębów</i>	703	856	926	1118	965	941	857
<i>Nowa Dęba</i>	1164	1429	1614	1742	1721	1632	1448
Powiat ogółem	3515	4363	4806	5209	4770	4674	4236
<i>Miasto Tarnobrzeg</i>	2963	3561	3903	4522	4352	4229	3763
Powiat i miasto razem	6478	7924	8709	9731	9122	8903	7999

W okresie 1998-2004 ilość osób bezrobotnych na terenie powiatu wahała się od 3515 na początku tego okresu do 4236 osób na koniec 2004 roku. Największy w analizowanym okresie poziom bezrobocia odnotowany został w 2001 roku. Od tego roku ilość osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy stopniowo spada.

Poza skalą zjawiska bezrobocia istotnym czynnikiem jest także struktura osób bezrobotnych. Podstawowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabelka:

Struktura osób bezrobotnych w Powiecie Tarnobrzekim w latach 2002-2004

	2002	2003	2004
Stopa bezrobocia	17,3%	17,1%	19,0%
Kobiety	50,2%	50,8%	53,5%
Absolwenci szkół ponadpodstawowych	6,7%	6,1%	-
Niepelnosprawni	1,5%	-	-
Zamieszkali na wsi	70,5%	-	69,5%
Bez prawa do zasiłku	82,2%	-	90,0%
Według grup wiekowych			
24 lata i mniej	28,9%	26,6%	25,0%
25-34 lat	34,1%	35,0%	33,2%
35-44 lat	22,5%	23,1%	23,4%
45-54 lat	13,6%	14,1%	16,9%
55 lat i więcej	0,9%	1,2%	1,6%
Bezrobotni według poziomu wykształcenia			
Wyższe	4,5%	5,2%	5,7%
Średnim technicznym i zawodowym	21,9%	22,2%	23,0%
Średnim ogólnokształcącym	4,7%	5,3%	5,7%
Zasadniczym zawodowym	42,4%	40,0%	39,2%
Gimnazjalnym i niższym	26,5%	27,3%	26,3%
Bezrobotni wg stażu pracy w latach *:			
Bez stażu pracy	22,1%	20,1%	19,6%
1 rok i mniej	8,0%	8,1%	9,1%
1-5 lat	25,2%	25,6%	24,8%
5-10 lat	14,6%	16,2%	15,6%
10-20 lat	19,7%	19,7%	20,1%
20-30 lat	9,9%	9,8%	10,1%
powyżej 30 lat	0,5%	0,5%	0,8%
Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy			
1 miesiąc i mniej	6,0%	6,4%	7,2%
1-3 miesiące	13,8%	12,6%	13,6%
3-6 miesięcy	12,1%	12,3%	12,6%
6-12 miesięcy	15,8%	14,5%	10,1%
12-24 miesięcy	19,0%	17,9%	17,8%
Powyżej 24 miesięcy	33,3%	36,0%	38,6%

Analizując strukturę tej grupy pod kątem zagrożeń społecznych warto zwrócić uwagę na następujące zjawiska:

- udział osób pozbawionych prawa do zasiłku stale się zwiększa osiągając poziom 90% w 2004 roku,
- stosunkowo wysoki jest udział w grupie bezrobotnych ludzi młodych w wieku do 34 roku życia (ok. 53%)
- stopniowo poprawia się poziom wykształcenia osób bezrobotnych,
- w ciągu ostatnich lat zwiększa się grupa osób w wieku powyżej 45 lat pozostających bez pracy,
- w ciągu ostatnich trzech lat znacząco zwiększyła się liczba osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (do 38%).
- ponad 56% ogółu bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Szczególną uwagę należy zwrócić na okres pozostawania bez pracy. Długotrwałe bezrobocie stanowi istotny problem społeczny i stanowi jedną z głównych przyczyn ubóstwa i korzystania ze środków opieki społecznej. Osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy uznaje się za zagrożone marginalizacją społeczną. Z doświadczeń wynika, że aktywizacja i podnoszenie kwalifikacji tych osób jest szczególnie trudne i kosztowne.

Grupa osób długotrwałe bezrobotnych na terenie powiatu stale się zwiększa. W 1999 roku przekraczała 44% ogółu osób bezrobotnych w 2004 stanowi już ponad 56%. Szczegółowo zmiany te ilustruje poniższe zestawienie.

Zmiany w strukturze bezrobotnych – okres pozostawania bez pracy

Grupy	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 miesiąc i mniej	6,7%	6,2%	6,7%	5,9%	6,4%	7,2%
1-3 miesięcy	15,7%	11,7%	15,7%	13,1%	12,6%	13,6%
3-6 miesięcy	13,9%	14,4%	13,3%	12,4%	12,3%	12,6%
6-12 miesięcy	19,3%	16,5%	14,7%	16,7%	14,5%	10,1%
12-24 miesięcy	17,6%	22,6%	18,3%	19,3%	17,9%	17,8%
powyżej 24-miesięcy	26,7%	28,7%	31,3%	32,5%	36,0%	38,6%

W liczbach bezwzględnych stanowiło to w 2004 roku ponad 2600 osób na terenie powiatu. Dla porównania w 2004 roku z tytułu bezrobocia pomoc społeczną z gminnych ośrodków opieki społecznej przyznano w 1260 przypadkach.

Niepełnosprawność.

W świetle danych z NSP struktura osób niepełnosprawnych na terenie powiatu w 2002 roku kształtowała się następująco:

**Struktura osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Tarnobrzieskiego
według Narodowego Spisu Powszechnego**

	Baranów Sandomierski	Gorzyce	Grębów	Nowa Dęba	Ogółem
Ilość osób niepełnosprawnych	1859	1880	1559	3349	8647
w tym niepełnosprawni prawnie	1396	1525	1243	2950	7114
w tym tylko biologicznie	463	355	316	399	1533
Niepełnosprawni w wieku					
- przedprodukcyjnym	148	119	87	320	674
- produkcyjnym	909	1071	784	1740	4504
- w tym produkcyjnym mobilnym	271	275	234	550	1330
- poprodukcyjnym	802	690	688	1289	3469
Aktywność ekonomiczna osób niepełnosprawnych					
- aktywni zawodowo	421	394	386	532	1733
- bierni zawodowo	1411	1463	1169	2779	6822

W przyjętej w trakcie spisu klasyfikacji osób niepełnosprawnych przyjęto podział na osoby prawnie niepełnosprawne, czyli posiadające stosowne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, oraz osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, nie posiadające odpowiednich dokumentów. W strukturze osób uznanych za niepełnosprawne dominują osoby w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. W większości są to osoby bierne zawodowo. Można przypuszczać, że duża część osób niepełnosprawnych to osoby, które podjęły starania o przejście na rentę głównie z przyczyn ekonomicznych. Dochody z rent stanowią istotne źródło dochodów mieszkańców.

W 2004 roku z tytułu niepełnosprawności gminne ośrodki pomocy społecznej przyznały pomoc w 710 przypadkach. Długotrwała choroba była powodem przyznania pomocy w 891 przypadkach.

Sytuacja rodzin i dzieci.

W 2002 roku na terenie Powiatu Tarnobrzieskiego zamieszkiwały 12115 rodziny z dziećmi. W tym w 8870 rodzinach zamieszkiwały dzieci do 24 roku życia pozostające na utrzymaniu rodziców. Łącznie w rodzinach tych przebywało 17444 dzieci. Szczegółową strukturę rodziny na terenie powiatu prezentuje poniższa tabela.

**Rodziny na terenie Powiatu Tarnobrzskiego wg wyników Narodowego Spisu Powszechnego
w 2002 roku.**

	Baranów Sandomierski	Gorzyce	Grębów	Nowa Dęba	Ogółem
Gospodarstwa domowe	3355	3789	2343	5754	15241
Rodziny z dziećmi	3172	2999	2014	3930	12115
Rodziny z dziećmi do 24 lat pozostającymi na utrzymaniu, w tym	1927	2448	1506	2989	8870
małżeństwa z dziećmi	1667	2094	1300	2472	7533
matki z dziećmi	230	309	176	452	1167
ojcowie z dziećmi	17	29	18	52	116
Rodziny wg liczby dzieci do 24 roku życia pozostającymi na utrzymaniu w rodzinach	1927	2448	1506	2989	8870
1	643	995	576	1230	3444
2	758	906	566	1093	3323
3	358	369	235	462	1424
4 i więcej	168	178	129	204	679
Liczba dzieci do 24 roku życia pozostających na utrzymaniu	3992	4716	3003	5733	17444
- w tym w rodzinach z 4 i więcej dziećmi	759	802	590	931	3082
Przeciętna liczba dzieci pozostających na utrzymaniu	2,07	1,93	1,99	1,92	1,97

Zdecydowaną większość rodzin wychowujących dzieci na terenie powiatu stanowił małżeństwa. Rodziny niepełne stanowiły 14,5% ogółu rodzin. W grupie tej zdecydowanie dominowały rodziny samotnych matek wychowujących dzieci. Rodziny wielodzietne, wychowujące 4 i więcej dzieci, stanowiły 7,6% ogółu rodzin, i wychowywało się w nich 17,7% ogółu dzieci.

W 2004 roku na terenie powiatu funkcjonowało 35 rodzin zastępczych w których przebywało 50 dzieci. W Domu Dziecka w Skopaniu przebywało na koniec 2004 roku 66 dzieci, w tym 3 pochodzące z terenu powiatu tarnobrzskiego. Sieroctwo było na terenie powiatu powodem przyznania pomocy społecznej przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w 11 przypadkach.

Problemy związane z przestępczością.

Wg danych Komendy Miejskiej Policji na terenie Powiatu Tarnobrzskiego w latach 2001-2004 zanotowano następującą ilość popełnionych przestępstw wg poszczególnych kategorii.

Przestępstwa odnotowana na terenie Powiatu Tarnobrzskiego w latach 2001-2004

	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004
Ilość popełnionych przestępstw, w tym:	933	1216	1243	1208
- Baranów Sandomierski	-	-	180	183
- Gorzyce	491	644	359	365
- Grębów	-	-	198	160
- Nowa Dęba	442	572	506	500
Ilość przestępstw popełnionych przez nieletnich	16	47	86	25
- Baranów Sandomierski	-	-	9	3
- Gorzyce	8	24	6	14
- Grębów	-	-	6	5
- Nowa Dęba	8	23	65	3
Ilość interwencji w ramach przemocy w rodzinie	bd.	bd.	283	226
- Baranów Sandomierski			18	26
- Gorzyce			60	35
- Grębów			13	17
- Nowa Dęba			192	148
Zatrzymanie młodzieży pod wpływem alkoholu i narkotyków	9	bd.	11	8
- Baranów Sandomierski	-		4	3
- Gorzyce	0		0	1
- Grębów	-		0	0
- Nowa Dęba	9		7	4

Liczba odnotowanych przestępstw w badanym okresie wahała się w granicach od 933 przypadków w 2001 roku do 1243 w 2003 roku. Ilość przestępstw dokonywanych przez nieletnich wahała się w granicach od 2 do 7% całości przestępstw. Stosunkowo wysoka była ilość interwencji w ramach przemocy w rodzinie, trudno jednak w tym wypadku oceniać zakres tego zjawiska na podstawie tylko odnotowanych przypadków. Liczba ujawnianych zdarzeń stanowi tylko niewielki fragment całości tego zjawiska. W przypadku przemocy w rodzinie i ogólnej liczby przestępstw, zjawisko to koncentruje się na terenie gminy Nowa Dęba. Może to być wywołane koncentracją tego typu zjawisk na terenie gminy lub częstszym ich zgłaszaniem.

Pozostałe problemy społeczne.

Spośród pozostałych problemów najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc społeczną był alkoholizm. W 2004 roku z tego powodu pomoc przyznano w 205 przypadkach. Nie świadczy to oczywiście o skali tego zjawiska gdyż nie obejmuje osób, które nie ubiegają się o pomoc opieki społecznej. Aktywną działalność na rzecz osób uzależnionych prowadzą kluby Anonimowych Alkoholików które obejmują różnorodnymi formami wsparcia alkoholików oraz ich rodziny.

Problem narkomani jest stosunkowo rzadko odnotowywany na terenie powiatu. Jedynie na terenie gminy Nowa Dęba odnotowano 8 przypadków objęcia pomocą społeczną osób uzależnionych od narkotyków. Skala tego zjawiska jest trudna do oszacowania.

Z tytułu bezdomności pomoc społeczną przyznano w 9 przypadków. Zdarzenia te miały na terenie powiatu charakter jednostkowy. Działania na rzecz m.in. osób bezdomnych na terenie powiatu prowadzi Towarzystwo Brata Alberta – oddział w Gorzycach.

4. Działania Powiatu Tarnobrzckiego w zakresie pomocy społecznej

Ustawowy zakres kompetencji powiatu.

Ustawa o pomocy społecznej z dnia z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593) określa powody przyznawania pomocy społecznej. Są to:

- 1) ubóstwo;
- 2) sieroctwo;
- 3) bezdomność;
- 4) bezrobocie;
- 5) niepełnosprawność;
- 6) długotrwała lub ciężka choroba;
- 7) przemoc w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizm lub narkomania;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacje kryzysowe;
- 15) klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Ustawowe zadania w zakresie pomocy społecznej realizują na terenie powiatu samorządy gminne oraz samorząd powiatowy. Szczegółowy zakres zadań na poziomie gmin i powiatu prezentuje poniższa tabela:

Zadania gmin	Zadania powiatu
<p>O charakterze obowiązkowym:</p> <p>1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,</p> <p>2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;</p> <p>3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;</p> <p>4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, celowych, celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, celowych</p>	<p>Zadania własne</p> <p>1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;</p> <p>2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;</p> <p>3) organizowanie opieki w rodzinach zastępczych,</p>

<p>na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;</p> <p>8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;</p> <p>9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;</p> <p>10) praca socjalna;</p> <p>11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;</p> <p>13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;</p> <p>14) dożywanie dzieci;</p> <p>15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;</p> <p>16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;</p> <p>17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;</p> <p>18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.</p> <p>Do zadań własnych gminy należy:</p> <p>1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;</p> <p>2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;</p> <p>3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;</p> <p>4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.</p> <p>Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:</p> <p>1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;</p> <p>2) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;</p> <p>3) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywiołową lub ekologiczną;</p>	<p>udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym;</p> <p>4) zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie;</p> <p>5) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu;</p> <p>6) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;</p> <p>7) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;</p> <p>8) pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy;</p> <p>9) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;</p> <p>10) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;</p> <p>11) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>12) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;</p> <p>13) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;</p> <p>14) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;</p> <p>15) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;</p>
--	--

<p>5) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>6) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.</p>	<p>16) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;</p> <p>17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;</p> <p>18) sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej;</p> <p>19) utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.</p> <p>Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:</p> <p>1) pomoc uchodźcom w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;</p> <p>2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.</p>
---	---

Działania gmin i powiatów uzupełniają na poziomie regionalnym działania samorządu wojewódzkiego oraz wojewody. Do ich kompetencji zapisanych ustawowo należą:

Samorząd województwa:

- sporządzanie bilansu potrzeb i środków w zakresie pomocy społecznej we współpracy z gminami i powiatami oraz opracowywanie strategii rozwoju,
- opracowywanie i wdrażanie celowych programów służących realizacji zadań pomocy społecznej i ich dofinansowywanie,
- organizowanie kształcenia, w tym prowadzenie szkół służb społecznych oraz szkolenia zawodowego kadr pomocy społecznej,
- identyfikowanie przyczyn ubóstwa oraz wspieranie i prowadzenie działań na rzecz wyrównywania poziomu życia mieszkańców województwa,
- inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie polityki społecznej, w tym pomocy społecznej,
- organizowanie i prowadzenie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej o zasięgu ponadpowiatowym.

Do zadań wojewody należą:

- ocena stanu i efektywności pomocy społecznej,
- ustalanie sposobu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- nadzór, niezależnie od podmiotu prowadzącego, nad jakością działań oraz przestrzeganiem standardu usług świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników tych jednostek z wymaganymi kwalifikacjami, a w przypadku placówek opiekuńczo-wychowawczych - także nad przestrzeganiem standardu wychowania i opieki,
- kontrola usług i akceptacja programów naprawczych w domach pomocy społecznej, a także ocena stopnia realizacji programu naprawczego, o którym mowa w art. 20,

- wydawanie i cofanie zezwoleń lub zezwoleń warunkowych na prowadzenie domów pomocy społecznej oraz prowadzenie rejestru domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych i ośrodków adopcyjno-opiekuńczych,
- koordynowanie działań w zakresie integracji ze społeczeństwem osób posiadających status uchodźcy,
- wyznaczanie, w uzgodnieniu ze starostami powiatów prowadzących ośrodki adopcyjno-opiekuńcze, ośrodka prowadzącego bank danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie i kandydatach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz o rodzinach zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka.

Struktura instytucjonalna pomocy społecznej w Powiecie.

Powiat Tarnobrzeski realizuje swoje ustawowe zadania poprzez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz sieć placówek. Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Tarnobrzegu zostało utworzone na mocy uchwały Rady Powiatu nr IV/12/99 z dnia 17 lutego 1999 r. Centrum koordynuje działania w zakresie pomocy społecznej niżej wymienionych placówek::

- 1) Dom Dziecka w Skopaniu
- 2) Dom Pomocy Społecznej w Nowej Dębie
- 3) Krajowy Ośrodek Socjalno-Szkoleniowy w Gorzycach (od 2005 roku funkcjonujący jako ośrodek wsparcia- dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu dysponuje etatami. W ramach placówki funkcjonują stanowiska: kierownika, stanowisko ds. świadczeń i jednostek organizacyjnych, stanowisko ds. rodzin zastępczych, wieloosobowe stanowisko ds. rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (1,5 etatu) oraz stanowisko ds. finansowych i administracyjno-kadrowych. Od 2004 roku funkcjonowanie PCPR jest w całości finansowane ze środków powiatu tarnobrzeskiego.

Działania powiatu uzupełnia Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnobrzegu, obsługujący teren powiatu ziemskiego i miasta Tarnobrzega, podlegający pod Prezydenta Miasta Tarnobrzega.

Jednostki prowadzone przez gminy.

Działania gmin w zakresie pomocy społecznej koordynują lokalne Ośrodki Pomocy Społecznej. Realizują one ustawowe zadania gmin w zakresie pomocy społecznej. Ponadto na terenie gminy prowadzone są dwa Środowiskowe Domy Samopomocy w Baranowie Sandomierskim i Nowej Dębie z pomocy których korzysta 80 osób.

Ponadto działania samorządów uzupełniają instytucje prowadzone przez organizacje pozarządowe. Można wśród nich wymienić dwie świetlice dla młodzieży (prowadzone przez KARAN i Stowarzyszenie Wsparcie na terenie Nowej Dęby) oraz Biuro Porad Obywatelskich w Nowej Dębie (prowadzone przez Stowarzyszenie Wsparcie).

Teren powiatu obejmują także działalnością niektóre organizacje pozarządowe posiadające siedzibę na terenie miasta Tarnobrzeg.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

W ramach zinstytucjonalizowanej opieki nad dziećmi Powiat Tarnobrzeski przejął w 1999 roku i prowadzi Dom Dziecka w Skopaniu. Placówka ta prowadzi działalność opiekuńczo-wychowawczą (socjalizacyjną). W ramach swoich działań zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej. Podstawą skierowania do placówki jest orzeczenie sądu lub wnioski zainteresowanej osoby. Dom posiada 66 miejsc. Spośród osób przebywających w tej chwili w placówce tylko 3 osoby pochodzą z terenu Powiatu Tarnobrzeskiego. Szczegółowe dane o wcześniejszym miejscu zamieszkania wychowanków placówki prezentuje poniższa tabelka.

Osoby przebywające w Domu Dziecka w Skopaniu na koniec 2004 roku wg poprzedniego miejsca zamieszkania

Ogółem	66	Powiat Stalowowolski	13
Powiat Tarnobrzeski	3	Powiat Mielecki	2
- Gmina Baranów Sandomierski	0	Powiat Nizański	8
- Gmina Gorzyce	3	Miasto Tarnobrzeg	3
- Gmina Grębów	0	Miasto Rzeszów	2
- Gmina Nowa Dęba	0	Pozostałe województwa	35

W latach 2001 – 2004 przyjętych zostało do placówki 35 dzieci , a w okresie tym opuściło placówkę 38 dzieci.

W 2004 roku w placówce zatrudnionych było 32 pracowników. W tym 16 nauczycieli, 11 pracowników gospodarczych i obsługi. Personel kierowniczy stanowiła 1 osoba, a pozostali pracownicy 4 osoby.

Spośród zatrudnionych osób 14 posiadało wykształcenie wyższe. Stopień nauczyciela dyplomowanego posiadało 4 osoby, nauczyciela mianowanego 8 osób. Pracownicy placówki uzupełniali posiadane wykształcenie podejmując kursy kwalifikacyjne i studia podyplomowe. 3 pracowników ukończyło studia podyplomowe z pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, 1 osoba z logopedii, 1 osoba z profilaktyki i terapii zaburzeń emocjonalnych. 1 osoba ukończyła kurs kwalifikacyjny z pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej.

Średni koszt pobytu jednej osoby w placówce na koniec 2004 roku wynosił 1835 zł/miesiąc.

Średni miesięczny koszt pobytu jednej osoby w placówce

	2001	2002	2003	2004
Koszt pobytu / 1 os.	1560	1668	1700	1835

Poziom kosztów na jednego beneficjenta jest porównywalny z innymi placówkami na terenie województwa podkarpackiego. Porównanie to prezentuje poniższa tabelka.

Porównanie kosztów pobytu w Domach Dziecka na terenie Województwa Podkarpackiego

Placówka		
Dom Dziecka Strzyżów	Strzyżowski	2209,00
Dom Dziecka w Wolicy	Jasielski	2092,55
Dom Dziecka Żyznów	Strzyżowski	2015,00
Dom Dziecka w Długiem	Krośnieński	1929,00
Dom Dziecka w Jarosławiu	Jarosławski	1902,00
Dom Dziecka „Hanka” Dębica	Dębicki	1854,41

Dom Dziecka w Skopaniu (dane dla 2004 roku)	Tarnobrzesci	1835,00
Powiatowy Zespół Socjalizujący w Sanoku oddział socjalizacyjny	Sanocki	1780,00
Dom Dziecka „Moja rodzina” Prałkowce	Przemyski	1739,30
Rodzinny Dom Dziecka w Targowiskach	Krośnieński	1691,17
Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz dom” Miejsce Piastowe	Krośnieński	1652,45
Rodzinny Dom Dziecka w Widaczu	Krośnieński	1636,19
Rodzinny Dom Dziecka w Głowience	Krośnieński	1555,32
Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom” w Jaśle	Jasielski	1537,55
Placówka Rodzinna w Gliniczku	Jasielski	1536,17

dane wg ogłoszeń w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego

W strukturze kosztów placówki dominują koszty osobowe (ok. 50%) oraz koszty związane z osobami przebywającymi (30,8%).

Struktura kosztów placówki w 2004 roku.

Koszty	Stan na koniec 2004 roku	Udział procentowy
Koszty ogółem	1519503	100%
- w tym koszty osobowe	752501	49,5%
- w tym nakłady inwestycyjne	0	0,0%
- w tym związane z przebywającymi (wyżywienie, pomoc rzeczowa)	468182	30,8%
- w tym koszty utrzymania obiektu (media, czynsz, inne opłaty)	80884	5,3%

Ze względu na brak miejsc lub odpowiednich placówek na terenie powiatu dzieci z terenu powiatu kierowane są także do placówek opiekuńczo-wychowawczych poza terenem powiatu. Według stanu na dzień 31.12.2004r. dzieci z terenu powiatu przebywały w następujących placówkach na terenie innych powiatów: Rodzinny Dom Dziecka w Tarnobrzegu - 8 dzieci, Dom Dziecka w Stalowej Woli – 2 dzieci, Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Budziwoju – 1, oraz Wioska Dziecięca w Biłgoraju - 1 dziecko. Ponadto w placówkach resocjalizacyjnych /Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych/ przebywało 4 nieletnich.

Rodzinna opieka zastępcza

Opiekę nad dziećmi pozbawionymi całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej sprawują rodziny zastępcze. Rodziny zastępcze ustanawiane są na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego lub umowy cywilno prawnej zawartej pomiędzy rodziną zastępczą a starostą (za zgodą rodziców dziecka). Na terenie powiatu wszystkie funkcjonujące rodziny zastępcze ustanowione zostały na podstawie orzeczenia sądu.

Rodziny zastępcze (stan na dzień 31.12.2004).

L.p.	Nazwa gminy	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci w rodzinach
1.	Baranów Sandomierski	3	4
2.	Nowa Dęba	14	18
3.	Gorzyce	12	16
4.	Grębów	6	12
Ogółem		35	50
Rodziny zastępcze objęte pomocą pieniężną w 2004 roku		41	51

W roku 2004 pomocą pieniężną objęto 51 dzieci umieszczonych w 41 rodzinach. W sumie przyznano 574 świadczenia na kwotę 370 590 zł. Ponadto pomocą objętych było 21

pełnoletnich wychowanków. Osobom tym udzielono 181 świadczeń na kwotę 84 296 zł. 3 dorosłym wychowankom przyznano pomoc na usamodzielnienie się w kwocie 14 589 zł. 2 wychowanków otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej (wyprawka) na wartość 2.000 zł. Od 2004 roku funkcjonowanie rodzin zastępczych jest w całości finansowane ze środków powiatu.

Charakteryzując strukturę rodzin zastępczych można powiedzieć, że tworzą je głównie samotne osoby starsze, zamieszkujące na wsi, spokrewnione z dziećmi, którymi się opiekują. Tylko jedna rodzina zastępcza utworzona została przez osoby niespokrewnione z dziećmi którymi się opiekują. Dzieci umieszczane w rodzinach zastępczych to głównie sieroty społeczne, najczęściej dochodem dzieci jest renta rodzinna. 4 dzieci wychowywane w rodzinach zastępczych posiadają orzeczenie o niepełnosprawności.

Rodziny zastępcze i formy pomocy w latach 2001-2004

	2001	2002	2003	2004
Liczba rodzin zastępczych	34	35	40	35
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	44	46	50	50
Liczba rodzin zastępczych korzystających z pomocy	34	38	47	41
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych korzystających z pomocy	46	52	60	51
Ilość świadczeń dla rodzin zastępczych	528	518	545	574
Wartość świadczeń dla rodzin zastępczych	323 854	306000	376 237	370 590
Ilość wychowanków korzystających z				
- pomocy na usamodzielnienie	14	4	8	3
- pomocy na kontynuowanie nauki	18	13	20	21
- pomocy rzeczowej na zagospodarowanie	-	13	12	2
Wartość pomocy dla wychowanków				
- pomocy na usamodzielnienie	162 522	19 020	37283	14589
- pomocy na kontynuowanie nauki	60 123	64 160	97 336	84296
- pomocy rzeczowej na zagospodarowanie	-	10 866	49305	2000

Corocznie Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie wydatkuje ponad 300 000 zł na świadczenia dla rodzin zastępczych. Corocznie pomocą objęte są także osoby opuszczające rodziny zastępcze w zakresie pomocy na usamodzielnienie się, zagospodarowanie (tzw. wyprawka) lub kontynuowanie dalszej nauki. Corocznie pomoc ta wynosi ponad 100 000 zł.

Domy Pomocy Społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej w zakresie zadań powiatu jest prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Powiat prowadzi dwa ponadgminne domy pomocy społecznej. Są to:

1. Ośrodek Wsparcia - „Krajowy Ośrodek Socjalno-Szkoleniowy dla Kobiet” w Gorzycach
2. Dom Pomocy Społecznej w Nowej Dębie

Ze względu na zmianę przepisów prawnych pierwszy z nich w 2005r. został przekształcony w Ośrodek Wsparcia. – Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Krajowy Ośrodek Socjalno-Szkoleniowy dla Kobiet w Gorzycach

Ośrodek prowadzi działalność w zakresie zaspokojenia potrzeb zdrowotnych i bytowych kobiet i ich dzieci oraz rozwój osobowości kobiet w celu wyrobienia u nich postaw umożliwiających samodzielne pełnienie przez nich roli matki. Ośrodek dysponuje statutowo 108 miejscami z których na koniec 2004 roku wykorzystywane było 57 miejsc. W ośrodku nie przebywają w chwili obecnej mieszkańcy powiatu tarnobrzeskiego. Wśród kobiet korzystających z Ośrodka na koniec 2004 roku 16 pochodziło z terenu powiatu stalowowolskiego, 24 osoby z innych powiatów województwa podkarpackiego (poza powiatem tarnobrzeskim i powiatami ościennymi), 17 osób pochodziło spoza województwa. Zgodnie z przepisami okres pobytu jednej osoby w ośrodku może wynosić do 12 miesięcy i może być w szczególnych przypadkach przedłużony. Średni okres pobytu jednego mieszkańca wynosił 15 miesięcy. Ośrodek charakteryzuje się stosunkowo dużą fluktuacją mieszkańców. Dane dotyczące osób przyjętych i opuszczających placówkę prezentuje poniższa tabela.

Ilość osób przyjętych i opuszczających Krajowy Ośrodek Socjalno-Szkoleniowy dla Kobiet w latach 2001-2004

Ilość osób	2001	2002	2003	2004
Przebywających*	102	112	120	57
Przyjętych do placówki **	86	84	111	6
Opuszczających placówkę **	75	74	103	69

* na koniec każdego roku

** w ciągu roku

W 2004 roku w placówce zatrudnionych było 41 pracowników. W tym 18 pracowników opiekuńczo-terapeutycznych, 11 pracowników gospodarczych i obsługi, 11 pracowników administracyjnych. Personel kierowniczy stanowiła 1 osoba.

Spośród zatrudnionych osób 12 posiadało wykształcenie wyższe, 22 osoby posiadały wykształcenie średnie. Pracownicy podnoszą stale swoje kwalifikacje w ramach kursów i szkoleń organizowanych w placówce.

Średni miesięczny koszt pobytu w placówce 1 mieszkańca w 2004 roku wynosił na miesiąc 1400,66 zł.

W przeciągu ostatnich kilku lat koszty utrzymania mieszkańców wzrastały powoli od poziomu 1330 zł do 1400.

Koszty pobytu w placówce Krajowy Ośrodek Socjalno-Szkoleniowy dla Kobiet w latach 2001-2004

	2001	2002	2003	2004
Koszt pobytu / 1 os.	1330,17	1376,72	1331,05	1400,66

W strukturze kosztów placówki największe wydatki związane są z kosztami osobowymi (67,5%), koszty utrzymania obiektu (22,2%) oraz koszty związane z osobami przebywającymi (10,3%).

Struktura kosztów placówki w 2004 roku.

Koszty	Stan na koniec 2004 roku	Udział procentowy
Koszty ogółem	1555789	100%
- w tym koszty osobowe	1050658	67,5%
- w tym nakłady inwestycyjne	0	0,0%
- w tym związane z przebywającymi (wyżywienie, pomoc rzeczowa)	159940	10,3%
- w tym koszty utrzymania obiektu (media, czynsz, inne opłaty)	345191	22,2%

Od 1 września 2005 w ramach Ośrodka Wsparcia został utworzony Środowiskowy Dom Samopomocy dla 25 osób.

Dom Pomocy Społecznej w Nowej Dębie.

Placówka przeznaczona jest dla osób przewlekle somatycznie chorych. Dom zapewnia usługi w zakresie potrzeb bytowych i opiekuńczych. Jest domem całodziennego pobytu zapewniającym mieszkańcom mieszkanie oraz ofertę usług rehabilitacyjnych. Placówka dysponuje 42 miejscami. Na koniec 2004 roku wszystkie miejsca były wykorzystane. Mieszkańcy DPS pochodzą głównie z terenu powiatu tarnobrzeskiego. Poprzednie miejsce zamieszkania mieszkańców prezentuje poniższa tabela.

Mieszkańcy DPS w Nowej Dębie wg poprzedniego miejsca zamieszkania

Ogółem	42	Powiat Stalowowolski	5
Powiat Tarnobrzeski	21	Powiat Mielecki	0
- Gmina Baranów Sandomierski	4	Powiat Kolbuszowski	6
- Gmina Gorzyce	3	Powiat Sandomierski	0
- Gmina Grębów	0	Pozostałe powiaty – Województwo Podkarpackie	10
- Gmina Nowa Dęba	14	Pozostałe województwa	0

Ze względu na specyfikę placówki przeciętny okres pobytu dotychczasowych mieszkańców wynosił 3 lata i 8 miesięcy. Corocznie do placówki przyjmowanych jest na wolne miejsca ok. 13 nowych mieszkańców. Informacje dotyczące zmian liczby mieszkańców prezentuje poniższa tabela.

Ilość osób w DPS w Nowej Dębie w latach 2001-2004

Ilość osób	2001	2002	2003	2004
Przebywających*	42	42	42	42
Przyjętych do placówki **	10	20	13	13
Opuszczających placówkę **	12	19	12	13

* na koniec każdego roku, ** w ciągu roku

W 2004 roku w placówce zatrudnionych było 28 pracowników. W tym 6 pracowników opiekuńczo-terapeutycznych, 6 pracowników medyczno-rehabilitacyjnych, 11 pracowników gospodarczych i obsługi. Personel kierowniczy i administracyjny liczył 5 osób. Pracownicy podnoszą swoje kwalifikacje w ramach kursów i studiów podyplomowych.

W 2004 roku placówka dysponowała budżetem w wysokości 889 000 zł. W strukturze kosztów placówki największy udział miały koszty osobowe (68,2%) oraz koszty utrzymania obiektu (21,0%).

Struktura kosztów placówki w 2004 roku.

Koszty	Stan na koniec 2004 roku	Udział procentowy
Koszty ogółem	889 000	100%
- w tym koszty osobowe	606 000	68,2%
- w tym nakłady inwestycyjne	0	0,0%
- w tym związane z przebywającymi (wyżywienie, pomoc rzeczowa)	96000	10,8%
- w tym koszty utrzymania obiektu (media, czynsz, inne opłaty)	187000	21,0%

Średni miesięczny koszt pobytu jednej osoby w placówce na koniec 2004 roku wynosił 1676,10 zł/miesiąc.

	2001	2002	2003	2004
Koszt pobytu / 1 os.	1750,90	1679,20	1696,55	1676,10

Porównując koszty pobytu w Domach pomocy społecznej na terenie województwa dosyć korzystnie wypada Krajowy Ośrodek Socjalno-Szkoleniowy w Gorzycach. Jest to najprawdopodobniej spowodowane profilem tej placówki. DPS w Nowej Dębie charakteryzuje się dosyć wysokimi kosztami.

Porównanie kosztów pobytu w DPS na terenie województwa podkarpackiego.

Placówka	Powiat	Średni koszt pobytu mieszkańca / miesiąc
DPS dla Dzieci w Iwoniczu	Krośnieński	1935,00
DPS Zagórz	Sanocki	1886,10
DPS Parkosz	Dębicki	1850,28
DPS Dębica	Dębicki	1826,35
DPS w Górnio	Rzeszowski	1794,55
DPS w Faluszu	Jasielski	1794,26
DPS w Łące	Rzeszowski	1735,12
DPS w Lubzinie	Ropczycko-Sędziszowski	1733,42
DPS Glinik Duży	Strzyżowski	1731,00
DPS Huwniki	Przemyski	1697,24
Dom Pogodnej Starości „Nazaret” w Kołaczycach	Jasielski	1696,81
DPS w Rudzie	Ropczycko-Sędziszowski	1694,00
DPS w Kąkolówce	rzeszowski	1693,48
DPS Mielec	Mielecki	1685,00
DPS w Nowej Dębie (w 2004 roku)	Tarnobrzski	1676,10
DPS Babica	Strzyżowski	1675,00
DPS w Pełkinie	jarosławski	1670,03
DPS w Dynowie	rzeszowski	1669,82
DPS Lubaczów	Lubaczowski	1659,33
DPS w Wysocku	jarosławski	1558,53
DPS Wielkie Oczy	Lubaczowski	1554,57
DPS dla Dorosłych w Iwoniczu	Krośnieński	1541,58
DPS Jarosław	Jarosławski	1538,00
DPS Ruda Różaniecka	Lubaczowski	1509,04
DPS w Chmielniku	Rzeszowski	1500,43
DPS w Moszczanach	Jarosławski	1459,36
DPS Krajowy Ośrodek Socjalno-Szkoleniowy dla Kobiet w Gorzycach	Tarnobrzski	1400,66

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Bezrobotni na rynku pracy.

W latach 2001 – 2004 liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy wahała się w granicach od 133 do 118 osób. Bezrobotni niepełnosprawni stanowią zaledwie 1,5% ogółu osób bezrobotnych. Przez wiele lat na dosyć dobrą sytuację w tym zakresie wpływały zachęty finansowe i podatkowe dla pracodawców. Ponadto tylko niewielka w dalszym ciągu jest aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnobrzegu.

	2001	2002	2003	2004
Liczba osób niepełnosprawnych	133	120	128	118
w tym bezrobotni	67	73	82	84
w tym poszukujący pracy	66	47	46	34
w tym ze stopniem niepełnosprawności:				
- znacznym	17	11	6	7
- umiarkowanym	54	37	43	33
- lekkim	62	72	79	78

Zatrudnienie i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

Na przestrzeni lat 2001 – 2004 ze środków PFRON dofinansowano utworzenie 30 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. Na cel ten wydatkowano kwotę 453 tyś. zł. Dodatkowo refundacja kosztów wynagrodzenia zatrudnionych pracowników wyniosła ponad 340 tyś. zł. Nowelizacja ustawy o rehabilitacji jaka nastąpiła w 2003 roku spowodowała niekorzystne dla pracodawców zmiany w zakresie tego działania. W związku z tym w latach 2003 i 2004 nie zgłoszono wniosków o dofinansowanie tego typu działań. Poważnym problemem jest także nie ujęcie osób niepełnosprawnych poszukujących pracy w Programach Operacyjnych wprowadzających Fundusze Strukturalne w Polsce. W praktyce pomoc ta kierowana jest tylko do osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

Szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych.

W ramach działań PUP w okresie 2001-2004 sfinansowano szkolenia dla 23 osób niepełnosprawnych na kwotę 30 143 zł.

Doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne.

W ramach tego działania osobom niepełnosprawnym udzielano pożyczek na założenie własnej działalności gospodarczej. W latach 2001-2004 z tej formy wsparcia skorzystało 5 osób niepełnosprawnych na kwotę ok. 91 000 zł. Po wywiązaniu się z określonych warunków umowy ok. 50% wartości pożyczek zostało umorzonych.

Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.

Turnus rehabilitacyjny oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i

rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych w latach 2001-2004 przedstawiało się następująco:

Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych w latach 2001-2004

	2001	2002	2003	2004	Razem
Kwota dofinansowania	92495	55750	41543	83752	273540
ilość osób	188	112	82	159	541
w tym dorośli					
- osoby niepełnosprawne	60	46	34	69	209
- opiekunowie	23	17	8	23	71
w tym dzieci					
- osoby niepełnosprawne	65	29	22	36	152
- opiekunowie	40	20	18	31	109
w tym mieszkańcy wsi	49	40	46	73	208

Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do pracy możliwość rehabilitacji zawodowej i społecznej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez warsztat założeń odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej.

Od 1999 roku na terenie powiatu funkcjonuje Warsztat Terapii Zajęciowej przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim. Wydatki na utrzymanie WTZ oraz ilość osób objętych zajęciami przedstawia poniższa tabela:

Wydatki na funkcjonowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej w Powiecie Tarnobrzeskim (2001-2004)

	2001	2002	2003	2004
Wydatki	422280	422280	446000	500000
Ilość osób	30	30	35	35

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

W ramach tego działania dofinansowane są adaptacje budynków i pomieszczeń (bariery architektoniczne) oraz dostosowanie urządzeń i sprzętów do potrzeb komunikowania się osób niepełnosprawnych (bariery w komunikowaniu się)

Wydatki na likwidację barier architektonicznych i barier w komunikowaniu się w latach 2001 – 2004.

	2001	2002*	2003	2004
Likwidacja barier	13	-	16	25
w tym architektoniczne	3	-	16	17
w tym w komunikowaniu się	10	-	0	8
Wydatki ogółem	23576	-	153290	226719

* w roku 2002 plan finansowy PFRON nie przewidywał środków na to zadanie.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

W ramach tego zadania dofinansowane są zakupy min. aparatów słuchowych, butów ortopedycznych, wózków inwalidzkich, kul i peluchomajtek.

	2001	2002*	2003	2004
Ilość korzystających	77	59	100	225
Kwota dofinansowania	35385	46210	78772	173295

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Zadanie to jest realizowane dopiero od 2004 roku. W ramach zadania dofinansowano 5 imprez na kwotę 3 001 zł, w których udział wzięło 334 osoby niepełnosprawne.

Organizacje pozarządowe działające na w zakresie pomocy społecznej.

W 2004 na terenie powiatu działały następujące organizacje prowadzące aktywną działalność w zakresie opieki społecznej:

1. Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta – Koło w Gorzycach. Prowadzi całodobową pomoc w formie domu dla kobiet starszych, schorowanych itp. oraz zapewnia schronienie kobietom bezdomnym w formie noclegu i wyżywienia.
2. Katolicki Ruch Antynarkotykowy „KARAN” – Koło w Nowej Dębie. Prowadzi działania w zakresie profilaktyki antynarkotykowej na terenie gminy Nowa Dęba. W ramach prowadzonych działań prowadzi min. świetlice dla dzieci i młodzieży.
3. Koło Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo przy Zarządzie M-TPD w Nowej Dębie. Realizuje działania na rzecz dzieci niepełnosprawnych ruchowo i ich rodzin w tym min. organizuje turnusy oraz zajęcia rehabilitacyjne.
4. Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „WSPARCIE” w Nowej Dębie. Prowadzi na terenie gminy Nowa Dęba Biuro Porad Obywatelskich świadczące nieodpłatne porady dla mieszkańców, prowadzi klub młodzieżowy oraz szerokie działania w ramach wspierania osób bezrobotnych.
5. Polski Związek Niewidomych – Koło Powiatowe i Grodzkie w Tarnobrzegu. Prowadzi rehabilitację podstawową, leczniczą, społeczną niewidomych, zatrudniania niewidomych oraz organizuje działania z zakresu rehabilitacji społecznej dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu wzroku.
6. Polski Czerwony Krzyż – Zarząd Okręgu w Tarnobrzegu.
7. Lokalne Oddziały i Koła CARITAS (na terenie całego powiatu). Realizują lokalne i ogólnopolskie akcje charytatywne na terenie powiatu.
8. Klub Anonimowych Alkoholików w Gorzycach, Trześni, Nowej Dębie. Kluby prowadzą stałą działalność w zakresie tworzenia systemu wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
9. Towarzystwo Pomocy Humanitarnej dla Ubogich i Cierpiących w Nowej Dębie. Organizuje pomoc rzeczową dla osób potrzebujących głównie na terenie gminy Nowa Dęba.

Ponadto działania w zakresie opieki społecznej o charakterze akcyjnym prowadziły także inne organizacje, związki zawodowe i szkoły. Teren powiatu jest także obszarem aktywności instytucji i organizacji spoza powiatu w tym szczególnie z miasta Tarnobrzeg.

5. Analiza SWOT sytuacji w zakresie pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnobrzeskiego.

W trakcie warsztatów w dniu 29 kwietnia 2005 Komisja Planowania Strategicznego przeprowadziła analizę sytuacji w zakresie pomocy społecznej w powiecie przy użyciu metody SWOT. W pracy nad analizą uczestniczyli przedstawiciele różnorodnych środowisk i instytucji, co umożliwiło traktowanie jej jako obiektywnej oceny sytuacji w powiecie. W wyniku analizy otrzymano następujące silne i słabe strony powiatu oraz szanse i zagrożenia:

Silne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Baza lokalowa, 2. Kadra placówek, 3. Wypracowane wzorce postępowania i metody, 4. Ukierunkowania funkcjonujących placówek „na człowieka” i rozwiązywanie jego problemów. 5. Dobre rozeznanie potrzeb na poziomie gmin. 6. „Tożsamość” funkcjonujących placówek i instytucji w środowisku (wiedza mieszkańców o funkcjonujących placówkach). 7. Duży potencjał w zakresie wolontariatu, 8. Zróżnicowanie form pomocy, 9. Współpraca pomiędzy organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego, 10. Funkcjonujące na terenie powiatu organizacje pozarządowe, 11. Pomysłowość w realizowanych działaniach, 12. Funkcjonujące na terenie Powiatu Zakłady pracy Chronionej, 13. Funkcjonujące na terenie powiatu formy samopomocy (stowarzyszenia osób niepełnosprawnych, kluby Anonimowych Alkoholików) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znajomość procedur stosowanych przez instytucje (zrozumienie zakresu kompetencji i możliwości poszczególnych placówek i zasad ich działania przez mieszkańców) 2. Recepcja problemów społecznych przez władze i społeczność lokalne. 3. Stanowione prawo lokalne, 4. Środki finansowe przeznaczane na pomoc społeczną (niski poziom świadczeń) 5. Funkcjonujące formy wsparcia dla pracowników pomocy społecznej zamierzających podnosić swoje kwalifikacje. 6. Poziom jakościowy wolontariatu, 7. Niski poziom sponsoringu lokalnego, 8. Brak lub niedofinansowanie na terenie powiatu infrastruktury: <ul style="list-style-type: none"> - Ośrodka Interwencji Kryzysowej - Hostelu, - Świetlic socjoterapeutycznych, - Mieszkań chronionych, - Centrum Integracji Społecznej lub Klub Integracji Społecznej, - Poradnictwo specjalistyczne przy PCPR, 9. Brak forum rozwiązywania problemów społecznych (wspólnego systemu działań) 10. Niska dostępność do specjalistów (psycholog, pedagog), 11. Wielkość powiatu (stosunkowo mała w porównaniu z innymi powiatami) i idące za tym niewielkie środki finansowe. 12. Baza techniczna instytucji (w tym wyposażenie głównie samochody) 13. Informacja o pomocy społecznej, 14. Zbyt mały zakres funkcjonujących form samopomocy na terenie powiatu,

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> •Ekonomia – sytuacja gospodarcza •Promocja instytucji świadczących „usługi społeczne” •Środki UE •Nowe zakłady w powiecie •Dobra infrastruktura pomocy społecznej •Decentralizacja pomocy społecznej – wpływ na rozwiązywanie problemów lokalnie <ul style="list-style-type: none"> ○ Otwarcie granic – praca dla mieszkańców za granicą ○ Standardy unijne – Państwo będzie zobowiązane do przestrzegania norm •Organizacje pozarządowe •Oświata i odrodzenie moralne Narodu •Konsolidacja różnych instytucji z obszaru pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> •Ekonomia – sytuacja gospodarcza •Niespójność prawa •Likwidacja zakładów państwowych w powiecie •Niestabilne prawo – problemy z planowaniem rozwoju •Migracja zarobkowa – patologie z tym związane (rozbitcie rodzin, „dzieci unijne”) •Starzenie się społeczeństwa •Polityka Państwa przerzucania odpowiedzialności na instytucje samorządowe •Wyjazd ludzi wykształconych •Otwarcie granic – mniej kontroli nad możliwymi patologiami (narkotyki, przestępczość) •Standardy są zbyt kosztowne dla instytucji pomocy społecznej

6. Wizja działań Powiatu w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

W trakcie warsztatów planowania strategicznego wypracowane zostały propozycje wizji działań powiatu w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Spośród przedstawionych propozycji wybrana została jedna, która najlepiej opisuje cele działań Powiatu w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Dla porównania przedstawiamy także wizję rozwoju powiatu zapisaną w Lokalnym Programie Rozwoju.

Wizja rozwoju Powiatu:

Ożywienie bezpiecznego ekologicznie rozwoju przez przeciwdziałanie recesji obszaru a także racjonalne wykorzystanie potencjału rozwojowego.

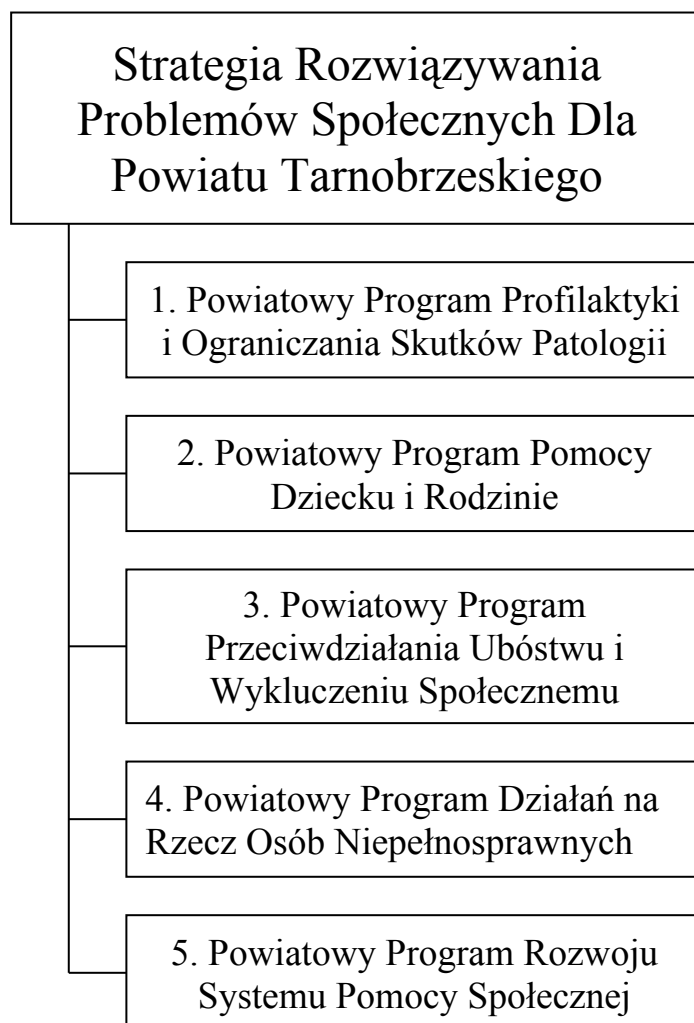
Wizja działań powiatu w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Tworzenie dogodnych warunków i wykorzystywanie istniejącego potencjału do rozwiązywania trudnych problemów życiowych mieszkańców Powiatu Tarnobrzeskiego.

W trakcie warsztatów planowania strategicznego uczestnicy warsztatów przyjęli także podział na obszary tematyczne strategii oraz sformułowali dla każdego z obszarów cel strategiczny. Ostateczne zapisy zostały zmodyfikowane w trakcie prac redakcyjnym nad strategią.

Obszar problemowy	Cel strategiczny
Zjawisko patologii społecznej na terenie Powiatu Tarnobrzeskiego.	Ograniczenie rozmiarów patologii społecznej na terenie Powiatu.
Problemy opiekuńczo i wychowawcze.	Zapewnienie mieszkańcom Powiatu Tarnobrzeskiego wsparcia w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo – wychowawczych.
Ubóstwo oraz problemy o podłożu ekonomicznym mieszkańców powiatu.	Ograniczenie skali ubóstwa oraz jego negatywnych konsekwencji dla mieszkańców powiatu.
Niepełnosprawność jako problem społeczny w Powiecie Tarnobrzeskim.	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.
Sprawny system rozwiązywania problemów społecznych.	Doskonalenie i rozwój powiatowego systemu pomocy społecznej.

Ze względów praktycznych na etapie opracowywania dokumentu zdecydowano dla każdego z obszarów zaproponowano opracowanie odrębnego Programu, które w sumie składały się będą na Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych. Cele strategiczne poszczególnych obszarów będą celami głównymi poszczególnych programów.

Struktura Programów

Na realizację każdego z programów składały się będą zadania i projekty wypracowane w trakcie warsztatów planowania operacyjnego oraz uzupełnione w trakcie dalszych prac nad strategią. Ze względu na duże zróżnicowanie proponowanych projektów i zadań, oraz ustawowy podział kompetencji poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, w trakcie prac nad strategią zdecydowano na wyodrębnienie dwóch typów zadań i projektów:

- Zadania obligatoryjne (realizowane w zakresie ustawowych kompetencji powiatu oraz przez powiatowe jednostki organizacyjne)
- Zadania sugerowane (zadania leżące w kompetencjach innych jednostek samorządu terytorialnego oraz podejmowane przez organizacje pozarządowe)

Przyjęty podział pozwala na rozróżnienie działań i zadań co do których powiat posiada kompetencje i środki do prowadzenia działań oraz ma realne możliwości osiągnięcia założonych celów, oraz zadań co do których powiat nie posiada kompetencji, wystarczających środków lub odpowiedniego zaplecza instytucjonalnego. Działania powiatu w tej drugiej kategorii powinny się koncentrować na wspieraniu działań podejmowanych przez gminy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz mieszkańców powiatu zmierzających do wprowadzenia pożądaných zmian w sytuacji społecznej. Wyżej wymieniony podział ma także praktyczne zastosowanie w procesie monitoringu i kontroli realizacji strategii. O ile w przypadku pierwszej grupy działań powiat ma (lub powinien mieć) informacje dotyczące realizowanych działań oraz ich efektów, co w praktyce oznacza możliwość monitorowania i kontroli prowadzonych działań o tyle w przypadku pozostałych działań informacje te mogą być trudne do pozyskania oraz kosztowne w gromadzeniu, dlatego pełny monitoring, kontrola i sprawozdawczość w tym zakresie będą bardzo utrudnione. Oczywiście jednym z celów obecnej strategii jest koordynacja obydwu rodzajów działań oraz tworzenie systemu pozwalającego na pełny monitoring i ocenę działań prowadzonych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w powiecie.

Dla celów porządkowych poszczególnym programom przyporządkowano kolejne numery, głównie w celu uporządkowania zadań i projektów a przez to ułatwienia orientacji w całym dokumencie. Numeracja ta ma wyłącznie charakter porządkowy, i nie odnosi się do priorytetów ani kolejności poszczególnych programów oraz zadań.

1. Powiatowy Program Profilaktyki i Ograniczania Skutków Patologii

Obszar: Zjawisko patologii społecznej na terenie Powiatu Tarnobrzkiego.

Cel strategiczny: Ograniczenie rozmiarów patologii społecznej na terenie Powiatu

Uzasadnienie:

W ciągu ostatnich lat nasileniu uległy negatywne zjawiska w zakresie zjawisk patologicznych takich jak: przemoc, przestępczość, uzależnienia od środków psychoaktywnych takich jak narkotyki, alkohol czy nikotyna. Zjawiska te w sposób negatywny wpływają na rozwój Powiatu, wyłączając część mieszkańców z normalnego funkcjonowania, wymuszając zapewnienie stosownej opieki i ponoszenie kosztów usuwania szkód negatywnych zjawisk. Zjawiska patologiczne w długim okresie mogą także wpływać na postrzeganie powiatu jako miejsca do zamieszkania i prowadzenia interesów. Po przekroczeniu pewnego nasilenia zjawisk patologicznych kształtowany jest negatywny wizerunek danego obszaru i jego mieszkańców. Może to wpływać bardzo negatywnie na realizację działań prorozwojowych oraz podnosząc znacznie ich koszty.

Wg analizy przeprowadzonej na Warsztatach Planowania Operacyjnego głównymi przyczynami powstawania zjawisk patologicznych na terenie powiatu to:

- Bezrobocie,
- Tradycje i wzorce społeczne,
- Niezaradność życiowa,
- Dostępność do określonych środków (alkohol, narkotyki, broń itp.)
- Nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów,
- Sytuacje w rodzinie,
- Brak odpowiedniej edukacji mieszkańców,
- Stan zdrowia mieszkańców (w tym zdrowie psychiczne),
- Stosowane metody wychowawcze,
- Skuteczność egzekwowania prawa,
- Braki w systemie pomocy społecznej,
- Ubóstwo,
- Problem niezagospodarowanego czasu wolnego,

Z dalszej analizy wyłączone zostały przyczyny, które powinny być analizowane przy rozpatrywaniu innych obszarów problemowych i celów strategicznych.

Problem	Zadania i projekty	Odpowiedzialność
Tradycje i wzorce społeczne	1.1 Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego,	PCPR, Poradnio Psychologiczno – Pedagogiczna, Gminy – OPS, Organizacje pozarządowe
	1.2 Promocja rodzinnych form spędzania wolnego czasu,	Gminy, organizacje pozarządowe
	1.3 Rozwój akceptowanych społecznie form pracy z młodzieżą,	Gminy, szkoły, organizacje pozarządowe
	1.4 Rozpoznanie grup o destruktywnym wpływie na młodzież,	Policja, szkoły, organizacje pozarządowe
	1.5 Pobudzanie aspiracji życiowych mieszkańców powiatu,	Szkoły, organizacje pozarządowe
	1.6 Wspieranie prospołecznych programów realizowanych przez instytucje i organizacje na terenie powiatu,	Gminy, szkoły, organizacje pozarządowe
	1.7 Optymalizacja procesu wychowawczego (wielkość klas, infrastruktura)	Szkoły średnie, Gminy – szkoły gimnazjalne i podstawowe,
	1.8 Podnoszenie świadomości wykorzystania informacji	Szkoły średnie, Gminy, organizacje pozarządowe
Dostępność do określonych środków (alkohol, narkotyki, broń itp.)	1.9 Kształtowanie odpowiedzialności społecznej,	Szkoły, Gminy w ramach programów profilaktycznych, Organizacje pozarządowe
	1.10 Podnoszenie współpracy szkół z właściwymi organami w zakresie wykrywania substancji szkodliwych,	Szkoły średnie, Gminy – Szkoły gimnazjalne i podstawowe, policja,
	1.11 Podnoszenie poziomu edukacji prawnej	Szkoły średnie i gimnazjalne, organizacje pozarządowe
Brak odpowiedniej edukacji mieszkańców	1.12 Generowanie i wdrażanie programów edukacji: prozdrowotnej, antyalkoholowej, antynarkotykowej, przeciw przemocy, prawnej	Szkoły średnie, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Szpital Powiatowy, Gminy – Szkoły gimnazjalne i podstawowe, OPS, Organizacje pozarządowe
	1.13 Zróżnicowanie form przekazywania informacji o zagrożeniach patologiami,	Szkoły, Gminy, PCPR, Organizacje pozarządowe
	1.14 Zwiększenie dostępu do fachowej informacji dotyczącej zjawisk patologicznych (telefony zaufania, internet oraz inne media)	Gminy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Szkoły, PCPR, Organizacje pozarządowe
Stan zdrowia mieszkańców (w tym	1.15 Uwrażliwianie grup społecznych i zwalczanie stereotypów dotyczących	Szpital Powiatowy, Szkoły, Organizacje

zdrowie psychiczne),	zwłaszcza chorób psychicznych,	<i>pozarządowe</i>
	1.16 Wspieranie systemu pomocy dla osób w trudnej sytuacji życiowej, przez tworzenie programów wsparcia dla: <ul style="list-style-type: none"> - Osób bezrobotnych, - Osób chorych i niepełnosprawnych, - Dotkniętych przemocą, - Ofiar przestępstw, - Sprawców przestępstw, - Osób opuszczających zakłady karne, - osób dotkniętych alkoholizmem, narkomanią oraz innymi uzależnieniami. 	PCPR, PUP, DPS, OW, Gminy – OPS, Organizacje pozarządowe

Czcionką pogrubioną zaznaczono **zadania obligatoryjne** pozostałe działania mają charakter zadań sugerowanych.

2. Powiatowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu

Obszar Ubóstwo oraz problemy o podłożu ekonomicznym mieszkańców powiatu.

Cel strategiczny: Ograniczenie skali ubóstwa oraz jego negatywnych konsekwencji dla mieszkańców powiatu.

Uzasadnienie:

Wg przeprowadzonej analizy zjawisko ubóstwa dotyka szerokiej grupy mieszkańców powiatu. Uniemożliwia to pełnoprawne uczestnictwo znacznej grupy mieszkańców w życiu społecznym i gospodarczym powiatu. Na dłuższą metę może to powodować zjawisko dziedziczenia biedy i trwała marginalizacja i wykluczenie społeczne sporej grupy mieszkańców. Zjawisko długotrwałego ubóstwa ogranicza popyt na dobra i usługi oraz generuje znaczne wydatki na doraźną pomoc dla dotkniętych nią osób. Dlatego też konieczne jest podjęcie działań zmierzających do przeciwdziałania ubóstwu oraz w szerszym aspekcie także wykluczeniu społecznemu.

Problem	Zadania i projekty	Odpowiedzialność
Bezrobocie	2.1 Aktywizacja zawodowa i pomoc w poszukiwaniu pracy szczególnie dla osób długotrwale bezrobotnych	PUP, Szkoły średnie, Organizacje pozarządowe
	2.2 Promowanie przedsiębiorczości i samozatrudnienia	PUP, Szkoły wyższe i średnie, gminy, organizacje pozarządowe,
	2.3 Wdrażanie elastycznych form zatrudnienia (prace dorywcze i sezonowe, zatrudnienie okresowe)	<i>PUP, gminy, organizacje pozarządowe</i>
	2.4 Kształtowanie aktywnych postaw oraz edukacja w zakresie rynku pracy	Szkoły średnie (Szkolne ośrodki kariery), Akademickie Biura Karier, Organizacje pozarządowe
Wysoki koszty utrzymania	2.5 Pomoc w uzyskaniu należnych świadczeń osobom uprawnionym oraz wypłata świadczeń	<i>PUP, PCPR, Gminy – OPS, organizacje pozarządowe</i>
	2.6 Bezpłatne poradnictwo dla osób ubogich	<i>PCPR, Gminy, Organizacje pozarządowe</i>
	2.7 Tworzenie systemu stypendialnego dla ubogich dzieci i młodzieży	Starostwo powiatowe, gminy, organizacje pozarządowe
	2.8 Wsparcie akcji profilaktycznych i zwiększających dostępność do specjalistycznych usług medycznych,	<i>Szpital powiatowy, organizacje pozarządowe</i>
	2.9 Wspieranie budownictwa socjalnego	<i>Gminy,</i>
Poziom wykształcenia oraz struktura kwalifikacji,	2.10 Poradnictwo zawodowe dla osób podejmujących poszukiwanie pracy lub edukacje	PUP, Szkoły średnie, CliPKZ, Organizacje pozarządowe

	2.11 System informacji o możliwościach kształcenia	<i>PUP, CiPKZ, Szkoły wyższe i średnie, organizacje pozarządowe (w tym GCI)</i>
	2.12 Podnoszenie poziomu kształcenia przedsiębiorczości	<i>Szkoły średnie, organizacje pozarządowe</i>
	2.13 Przeciwdziałanie bezdomności,	<i>Gminy, organizacje pozarządowe</i>
	2.14 Program dożywiania dzieci, młodzieży oraz osób potrzebujących	<i>Gminy, organizacje pozarządowe</i>
Postawy, aspiracje, bierność oraz lek przed zmianą,	2.15 Propagowanie wzorców (aktywność zawodowa, społeczna),	<i>Powiat tarnobrzegi, gminy, szkoły, organizacje pozarządowe</i>
	2.16 Kształtowanie postaw aktywności i kreatywności,	<i>Szkoły, organizacje pozarządowe</i>
Patologia,	2.17 Tworzenie programów przeciwdziałania wykluczeniu szczególnie dla osób dotkniętych patologiami społecznymi,	<i>PUP, Gminy, Organizacje pozarządowe, PCPR</i>
	2.18 Wspieranie działań związanych z tworzeniem i funkcjonowaniem instytucji aktywnie przeciwdziałających wykluczeniu (CIS. KIS. Spółdzielnie socjalne)	<i>Gminy, organizacje pozarządowe, PUP</i>
Sytuacje losowe	2.19 Poradnictwo i opieka w sytuacjach kryzysowych,	PCPR, Gminy
	2.20 Wspieranie i organizowanie akcji samopomocowych i środowiska lokalnego,	<i>Gminy, organizacje pozarządowe</i>
	2.21 Prowadzenie zbiórek i akcji charytatywnych	Organizacje pozarządowe
	2.22 Wspieranie osób i rodzin na wypadek śmierci lub choroby (systemowe i pozasystemowe)	<i>Gminy – OPS, organizacje pozarządowe</i>

Czcionką pogrubioną zaznaczono **zadania obligatoryjne** pozostałe działania mają charakter zadań sugerowanych.

Zadania w obszarze ubóstwo są powiązane z zadaniami ujętymi w Strategii Rozwoju Powiatu w ramach celu strategicznego 2: Rozwój Zasobów Ludzkich zapisane tam zadania są niezbędne do osiągnięcia celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zapisane zadania i projekty precyzują i uszczegóławiają zapisane tam działania.

3. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2005 - 2013

Obszar: Niepełnosprawność jako problem społeczny w Powiecie Tarnobrzесkim.

Cel strategiczny: Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

Uzasadnienie:

Problem niepełnosprawności pomimo podejmowanych od lat działań stanowi nadal jeden z najpoważniejszych problemów społecznych dotyczących społeczność powiatu. Problem ten nie dotyczy tylko osób niepełnosprawnych ale także ich rodzin otoczenia. Pomimo szerokich działań zmierzających do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych do tej pory nie wypracowano sposobu oceny skali tego zjawiska i wszystkich jego aspektów. Wraz z podejmowanymi działaniami staje się coraz bardziej widoczne że pełne rozwiązanie niektórych problemów osób niepełnosprawnych wymaga zaangażowania nie tylko odpowiednich instytucji ale także przedsiębiorców, społeczności lokalnych, właścicieli nieruchomości i innych osób i instytucji.

<i>Problem</i>	<i>Zadania i projekty</i>	<i>Realizator</i>
-1-	-2-	-4-
Niepełne rozpoznanie ilości osób niepełnosprawnych na terenie powiatu	3. 1. Zbieranie oraz przetwarzanie informacji o osobach niepełnosprawnych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - rejestrację osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz poszukujących pracy, - przetwarzanie zebranych danych według cech społeczno demograficznych. 	PUP, Gminy
Trudna sytuacja materialna osób niepełnosprawnych	3.2. Informowanie o ulgach i przywilejach osób niepełnosprawnych, a także o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON.	PCPR, PUP
	3.3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pozwalających na samozatrudnienie osób niepełnosprawnych oraz tworzenie nowych miejsc pracy.	PUP, organizacje pozarządowe
	3.4. Wspieranie specyficznych instrumentów rynku pracy (elastyczne formy zatrudnienia, gospodarka społeczna).	PUP, organizacje pozarządowe, pracodawcy

Problemy w znalezieniu pracy	3.5 Prowadzenie ewidencji osób niepełnosprawnych pozostających bez zatrudnienia.	PUP
	3.6 Doradztwo i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych.	PUP
	3.7 Tworzenie programów edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych i pracodawców.	PUP, <i>organizacje pozarządowe, szkoły, instytucje rynku pracy</i>
	3.8 Organizacja kursów i szkoleń zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy.	PUP
	3.9 Pomoc w samozatrudnieniu - udzielanie pożyczek na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej albo rolniczej.	PCPR, PUP
	3.10 Doradztwo w zakresie samozatrudniania oraz nauka umiejętności poszukiwania pracy.	PUP
	3.11 Dofinansowanie kosztów przystosowania stanowisk pracy dla potrzeb osób niepełnosprawnych.	PCPR, pracodawcy
Utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji	3.12 Rozwijanie oferty rehabilitacyjnej na terenie powiatu.	Szpital powiatowy, sz służba zdrowia
	3.13 Promowanie już istniejących form rehabilitacji oraz możliwość uzyskania dofinansowania na ten cel.	PCPR
	3.14 Dofinansowanie kosztów zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych nabywanych przez osoby niepełnosprawne.	PCPR
	3.15 Dofinansowanie kosztów uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.	PCPR
	3.16 Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.	PCPR
Ograniczona oferta kulturalna, sportowa, edukacyjna dostosowana/dostępna dla osób niepełnosprawnych	3.17 Propagowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.	PCPR, organizacje pozarządowe
	3.18 Dofinansowanie kosztów organizacji imprez sportowych, kulturalnych i turystycznych organizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.	PCPR, organizacje pozarządowe

Ograniczona komunikacja z otoczeniem oraz utrudnione funkcjonowanie w społeczeństwie na skutek niepełnosprawności	3.19 Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy finansowej na usuwanie barier w komunikacji z otoczeniem.	PCPR
	3.20 Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się oraz technicznych.	PCPR
	3.21 Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.	PCPR
	3.22 Likwidacja barier w obiektach użyteczności publicznej.	<i>Powiat, Gminy, właściciele budynków</i>
	3.23 Informacja na temat szkoleń języka migowego dla osób słyszących (opiekunowie, członkowie rodzin, urzędnicy, pracownicy służby zdrowia, liderzy pozarządowi) oraz języka Breilla dla osób niewidomych.	<i>PUP, organizacje pozarządowe</i>
Brak akceptacji ze strony lokalnego środowiska	3.24 Tworzenie i realizacja projektów pozwalających na aktywizację, integrację i edukację społeczności lokalnej oraz osób niepełnosprawnych.	<i>PCPR, Gminy, organizacje pozarządowe</i>
Ograniczona ilość i niedostateczna promocja inicjatyw podejmowanych przez osoby niepełnosprawne	3.25 Zbudowanie systemu promocji działań osób niepełnosprawnych (i na ich rzecz) np. stała rubryka w gazecie, strona internetowa.	<i>PCPR, organizacje pozarządowe</i>
	3.26 Zbudowanie platformy współpracy na rzecz osób niepełnosprawnych.	<i>PCPR, organizacje pozarządowe</i>
Mała oferta instytucjonalnej pomocy dla osób niepełnosprawnych w procesie rehabilitacji zawodowej i społecznej	3.27 Dofinansowanie kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej.	PCPR, Powiat
	3.28 Tworzenie nowych placówek działających na rzecz osób niepełnosprawnych.	<i>Powiat, Gminy, organizacje pozarządowe</i>
Ograniczenia psychologiczne osób niepełnosprawnych	3.29 Poradnictwo prawne i psychologiczne dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów.	<i>Powiat, PCPR, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, organizacje pozarządowe</i>
	3.30 Tworzenie grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.	<i>PCPR, organizacje pozarządowe</i>
	3.31 Edukacja rodziców i dzieci w zakresie problemów związanych z niepełnosprawnością.	<i>Szkoły, organizacje pozarządowe</i>

Czcionką pogrubioną zaznaczono **zadania obligatoryjne** pozostałe działania mają charakter zadań sugerowanych.

4. Powiatowy Program Pomocy Dziecku i Rodzinie

Obszar: Problemy opiekuńczo-wychowawcze i rodzinne.

Cel strategiczny: Zapewnienie mieszkańcom Powiatu Tarnobrzieskiego wsparcia w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych i rodzinnych.

Problemy opiekuńczo wychowawcze są w sposób szczególny przypisane do kompetencji powiatu. Dotyczy to zwłaszcza zapewnienia opieki dla sierot i dzieci pozbawionych opieki oraz prowadzenia specjalistycznych placówek opiekuńczych dla osób starszych i chorych. Powiat tarnobrzeski posiada infrastrukturę placówek opiekuńczo-wychowawczych, których funkcjonowanie i rozwój stanowią istotny element w rozwiązywaniu problemów społecznych zarówno mieszkańców powiatu jak i osób spoza jego terenu.

Problem	Zadania i projekty	Odpowiedzialność
Mała liczba zorganizowanej opieki nad rodziną dysfunkcyjną i wielodzietną	<p>4.1 Wczesna interwencja i wsparcie rodzin z dziećmi, rodzin z dziećmi specjalnej troski i rodzin wielodzietnych</p> <p>4.2 Udzielanie pomocy rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, prowadzenie profilaktyki i doradztwa</p> <p>4.3 Stworzenie systemu poradnictwa specjalistycznego w szczególności: prawnego,psychologicznego i rodzinnego, służącego fachowym wsparciem w rozwiązywaniu istotnych problemów rodziny.</p> <p>4.4 Tworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego oraz specjalistycznych placówek zapewniających dziecku m.in.pomoc w nauce,organizację czasu wolnego,rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć sportowych , zajęć socjoterapeutycznych itp.</p>	<p>szkoły, OPS, organizacje pozarządowe</p> <p>szkoły, por.psych-pedag., organizacje pozarządowe, PCPR</p> <p>PCPR</p> <p>gminy, powiat, organizacje pozarządowe</p>
Trudność w pozyskiwaniu rodzin zastępczych w szczególności dla dzieci z problemami np.zdrowotnymi, wychowawczymi itp.	<p>4.5 Prowadzenie akcji informacyjnej o formach rodzicielstwa zastępczego z uwzględnieniem zawodowych rodzin zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem tj.wielodzietnych, specjalistycznych i o charakterze pogotowia rodzinnego.</p> <p>4.6 Diagnozowanie i szkolenie</p>	<p>PCPR</p>

	<p>kandydatów zgłaszających gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej .</p> <p>4.7 Cykliczne szkolenia rodzin zastępczych</p> <p>4.7 Tworzenie rodzin zastępczych – spokrewnionych, niespokrewnionych i zawodowych.</p> <p>4.8 Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji wychowawczej i opiekuńczej oraz w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi.</p> <p>4.9 Tworzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających rodziny zastępcze oraz placówki , mające na celu zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania w środowisku</p>	<p>PCPR</p> <p>PCPR</p> <p>PCPR</p> <p>PCPR</p> <p>PCPR</p>
Osamotnienie, depresje osób narażonych na wykluczenie społeczne(osoby starsze,niepełnosprawne,przewlekle chore)	<p>4.10 Dalszy rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób potrzebujących</p> <p>4.11 Wspieranie aktywności osób narażonych na wykluczenie w tym osób starszych,niepełnosprawnych i przewlekle chorych</p> <p>4.12 Tworzenie ośrodków wsparcia pobytu dziennego /ŚDS, dzienne domy pomocy, schroniska dla bezdomnych , kluby samopomocy itp./</p> <p>4.13 Dalszy rozwój i utrzymanie funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych o zasięgu ponadgminnym.</p>	<p>gminy</p> <p>OPS, organizacje pozarządowe, szpital, DPS</p> <p>gminy, powiat, organizacje pozarządowe</p> <p>DPS, gminy, powiat</p>
Rosnąca liczba rodzin niepełnych, w tym matek nieletnich	<p>4.14 Edukacja i akcje informacyjne na temat macierzyństwa</p> <p>4.15 Prowadzenie i dalsze funkcjonowanie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży o zasięgu ponadgminnym</p>	<p>szkoły, organizacje pozarządowe</p> <p>powiat, gminy</p>
Zapewnienie odpowiedniej	4.16 Stworzenie poradnictwa	PCPR,

pomocy i opieki osobom dotkniętym przemocą	<p>specjalistycznego oraz zapewnienie tymczasowego schronienia osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej. /Ośrodek Interwencji Kryzysowej lub Punkt Interwencji Kryzysowej/</p> <p>4.17 Rozpropagowanie informacji o instytucjach współpracujących w zakresie pomocy ofiarom przemocy.</p>	<p>org.pozarządowe</p> <p>PCPR</p>
--	--	---

Czcionką pogrubioną zaznaczono **zadania obligatoryjne** pozostałe działania mają charakter zadań sugerowanych.

5. Powiatowy program rozwoju systemu opieki społecznej

Obszar: Sprawny system rozwiązywania problemów społecznych

Cel strategiczny: Doskonalenie i rozwój powiatowego systemu pomocy społecznej.

Uzasadnienie:

Sprawny system pomocy społecznej jest warunkiem efektywnego i trwałego rozwiązywanie problemów społecznych. Jest to szczególnie ważne ze względu na zróżnicowanie kompetencji poszczególnych instytucji i jednostek samorządu terytorialnego oraz wzrastającą rolę organizacji społecznych i inicjatyw mieszkańców w zakresie rozwiązywania nagłych problemów. Powoduje to konieczność zapewnienie współdziałania wszystkich podmiotów oraz stałego dostosowywania profilu działalności, metod oraz struktury placówek pomocy społecznej do aktualnych potrzeb.

Problem	Zadanie i projekty	Odpowiedzialność
Niski poziom współpracy lokalnej	<p>5.1 Tworzenie sieci współpracy na rzecz rozwiązywania problemów społecznych</p> <p>5.2 Promocja i upowszechnianie wolontariatu</p> <p>5.3 Tworzenie warunków do rozwoju organizacji pozarządowych, których działaniem będzie pomoc rodzinie i dziecku</p> <p>5.4 Szkolenie i doskonalenia kadr pomocy społecznej w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną</p>	<p>PCPR, OPS, szkoły, policja, sąd, org. pozarządowe organizacje pozarządowe</p> <p>gminy, powiat</p> <p>PCPR</p>
Dostosowanie instytucji pomocy społecznej do potrzeb	<p>5.5 Utworzenie i prowadzenie poradnictwa specjalistycznego przez PCPR</p> <p>5.6 Utworzenie w oparciu o posiadaną bazę lokalową wielofunkcyjnej placówki opiekuńczo-wychowawczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przekształcenie organizacyjne w „system rodzinkowy” - utworzenie zespołu interwencyjnego dla dzieci w wieku 3 - 12 lat - utworzenie punktu interwencji kryzysowej i mediacyjnego - utworzenie w oddzielnym budynku mieszkania chronionego dla 	<p>PCPR</p> <p>DDz</p>

	<p>pełnoletnich wychowanków</p> <p>5.7 Przekształcenie DPS dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w ośrodek wsparcia o zasięgu ponadgminnym tj. - domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - utworzenie środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi - szukanie nowych rozwiązań na maksymalne wykorzystanie budynku.</p> <p>5.8 Utworzenie zawodowej rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego dla dzieci w wieku 0 - 3 lat</p> <p>5.9 Dostosowanie struktury zatrudnienia do potrzeb i standardów</p> <p>5.10 Zapewnienie środków finansowych na realizację zadań powiatowych</p>	<p>Ośrodek, PCPR, powiat</p> <p>PCPR</p> <p>dyr. placówek</p> <p>powiat</p>
--	--	---

Czcionką pogrubioną zaznaczono **zadania obligatoryjne** pozostałe działania mają charakter zadań sugerowanych.

7. Struktura zarządzania.

Ze względu na zakres i skalę problemów objętych poniższą strategią za jej realizację odpowiadał będzie **Pełnomocnik Powiatu ds. Rozwiązywania Problemów Społecznych**. Funkcję pełnomocnika pełnił będzie Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. W miarę potrzeb i możliwości za poszczególne programy mogą odpowiadać wskazani przez Pełnomocnika i zatwierdzeni przez radę Powiatu Koordynatorzy poszczególnych Programów. Do zadań pełnomocnika oraz wskazanych koordynatorów należy w szczególności:

- inicjowanie i prowadzenie działań ujętych w strategii,
- określanie zasad współpracy z innymi instytucjami oraz organizacjami w zakresie realizacji zadań sugerowanych do realizacji jednostkom samorządu terytorialnego i partnerom społecznym,
- zbieranie informacji niezbędnych do oceny realizacji strategii i jej aktualizacji,
- przedstawianie informacji o realizacji strategii na potrzeby władz Powiatu,
- bieżący monitoring oraz proponowanie poprawek do Strategii.

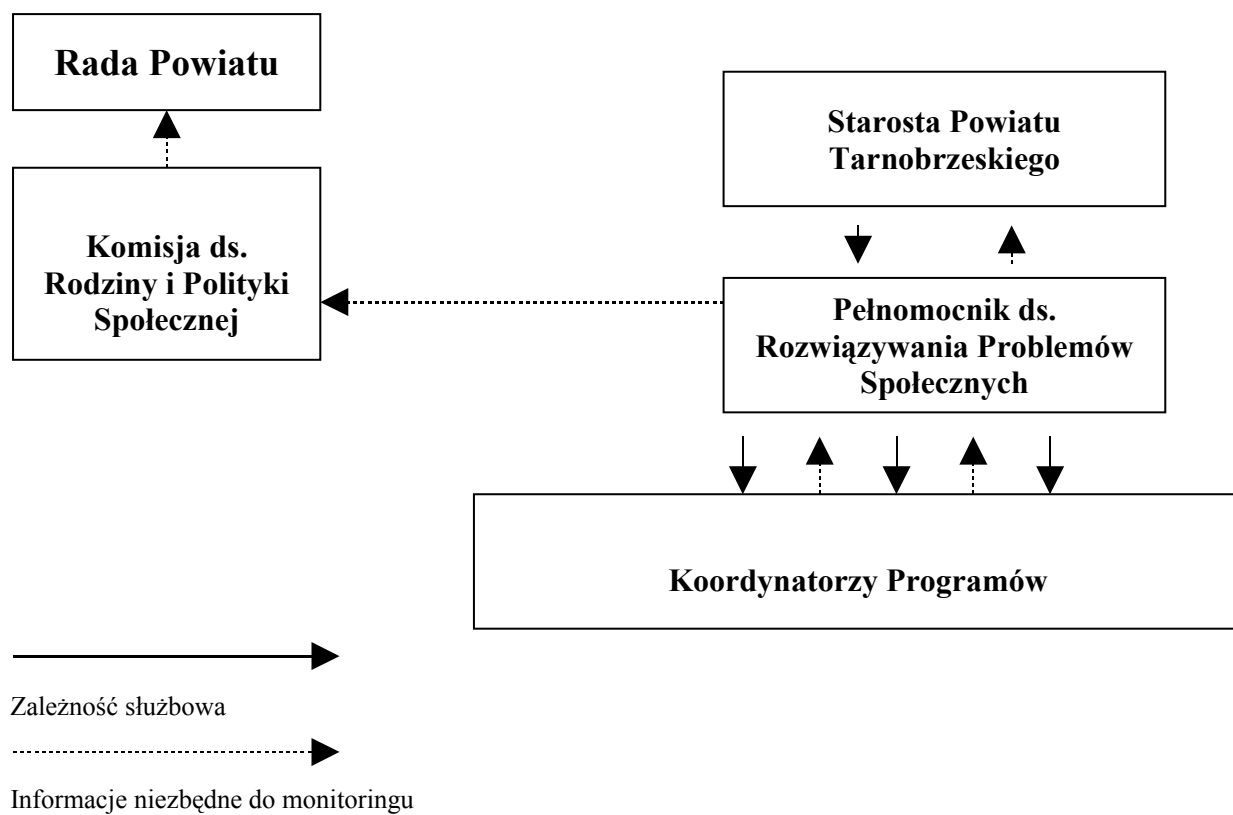
Szczególną kompetencją Pełnomocnika jest opiniowanie ofert realizacji poszczególnych działań sugerowanych w ramach strategii innym podmiotom. W przypadku zwrócenia się podmiotu zainteresowanego realizacją konkretnego działania ujętego jako zadanie lub projekt sugerowany, Pełnomocnik uzgadnia z zainteresowanym zakres działania, zgodność proponowanych działań ze Strategią oraz ewentualnie możliwe wsparcie Powiatu. Ostateczną decyzję o podjęciu współpracy oraz deklarację zgodności z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych wydaje Starosta Powiatu na wniosek Pełnomocnika. Podmioty realizujące działania w ramach strategii powinny okresowo przedstawiać informacje o stopniu realizacji zadania oraz osiągniętych efektach.

8. Monitoring i ewaluacja strategii.

Bieżąca ocena działań prowadzonych w ramach strategii dokonywana jest przez pełnomocnika oraz koordynatorów w miarę prowadzonych działań. Ogólna ocena realizacji strategii dokonywana jest w okresach rocznych. Sprawozdanie z realizacji strategii opracowywane jest na koniec każdego roku. Przy sporządzaniu sprawozdania uwzględniane są szczególnie informacje dotyczące zadań obowiązkowych będących w kompetencjach powiatu lub jego jednostek organizacyjnych. Ocena pozostałych działań dokonywana jest w miarę możliwości pozyskania informacji od partnerów realizujących poszczególne działania. Szczegółowy raport przekazywany jest do Odpowiedniej Komisji Rady Powiatu, która dokonuje jego oceny oraz przedstawia raport Radzie.

Aktualizacja strategii dokonywana jest na wniosek Pełnomocnika, Starosty lub właściwej komisji Rady Powiatu. Wniosek o aktualizację strategii mogą także złożyć zainteresowane podmioty, kierując go do pełnomocnika. Pełnomocnik przedstawia wniosek Odpowiedniej Komisji Rady Powiatu wraz ze swoją oceną. Zasadnicze zmiany wprowadzane w Strategii powinny zostać skonsultowane z kluczowymi partnerami w tym szczególnie gminami.

Struktura zarządzania i monitoringu Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych

9. Informowanie o Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Ze względu na potrzebę pozyskania partnerów społecznych do realizacji strategii oraz szerokiego poparcia społecznego warunkującego realizację niektórych działań celowe i konieczne jest prowadzenie zorganizowanej promocji Strategii. Głównymi adresatami akcji promocyjnej powinny być:

- Gminy Powiatu Tarnobrzskiego (Wójtowie i Burmistrzowie, Radni, Pracownicy administracji samorządowej w tym szczególnie Ośrodków Pomocy Społecznej)
- Mieszkańcy powiatu w tym szczególnie adresaci pomocy,
- Dyrektorzy i pracownicy placówek oświatowych, kulturalnych, opieki zdrowia, policji, administracji regionalnej i krajowej na terenie powiatu.
- Przedsiębiorcy, właściciele nieruchomości,
- Media lokalne, regionalne i krajowe.

Ze względu na ograniczone środki i możliwości w zakresie promocji, spowodowane brakiem środków finansowych i możliwości kadrowych plan promocji powinien ujmować co najmniej:

- Zamieszczenie aktualnej wersji Strategii na stronach internetowych Powiatu,
- Wydanie wersji drukowanej strategii i jej kolportaż do kluczowych partnerów w tym szczególnie Gmin i Ośrodków Pomocy Społecznej,
- Zamieszczanie aktualnych informacji dotyczących realizacji Strategii w publikacjach Starostwa oraz mediach komercyjnych.

Na wniosek Pełnomocnika lub Koordynatorów poszczególnych Programów akcja Promocyjna może zostać rozszerzona o kolejne grupy lub środki przekazu. Za całokształt polityki informacyjnej odnośnie Strategii odpowiada Pełnomocnik w porozumieniu ze Starostą Powiatu.